



# MONITORUL OFICIAL

## AL

# ROMÂNIEI

Anul VIII — Nr. 145

PARTEA I  
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 11 iulie 1996

### SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
<b>ACTE ALE CURȚII DE CONTURI</b>			
Sinteza cuprinzând concluziile controalelor referitoare la execuția bugetară pe anii 1990 și 1991, efectuate la obiectivele prevăzute în Hotărârea Senatului României nr. 5/1994, și ale controalelor privind execuția bugetară pe anul 1992 și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului în perioada 1992–1994 .....	1–23	tru continuarea exploatării zăcământului de uilă din câmpul minier Aninoasa, în vederea asigurării capacității de producție de 360.000 t/an, județul Hunedoara“ .....	28
<b>HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI</b>			
484. — Hotărâre pentru aprobarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind colaborarea și cooperarea în domeniul poștelor și telecomunicațiilor .....	23	492. — Hotărâre privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Lucrări pentru continuarea exploatării zăcământului de uilă în câmpul minier Livezeni, în vederea atingerii capacității de producție de 680.000 t/an, județul Hunedoara“ .....	28
Acord între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind colaborarea și cooperarea în domeniul poștelor și telecomunicațiilor .....	24–25	493. — Hotărâre privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Menținerea capacității de producție la 375.000 t/an la Exploatarea Minieră Baia Sprie, pe perioada 1997–2002, în condițiile atragerii în circuitul economic a perimetrului estic, și asigurarea protecției zăcământului și mediului, județul Maramureș“ .....	29
485. — Hotărâre privind suplimentarea bugetului Secretariatului General al Guvernului pe anul 1996 .....	25	498. — Hotărâre privind aprobarea prealabilă, în vederea recunoașterii, a Filialei din România a Fundației „Hanns Seidel“ .....	29
486. — Hotărâre pentru aprobarea Acordului de cooperare în domeniul sănătății și al științelor medicale dintre Ministerul Sănătății din România și Ministerul Sănătății Publice din Republica Tunisiană, semnat la Tunis la 16 octombrie 1995 .....	25–26	522. — Hotărâre privind organizarea anuală a cursurilor de vară de limba, literatura, istoria și civilizația românească .....	30
488. — Hotărâre privind stabilirea numărului de autovehicule și a consumului de carburanți pentru activitățile specifice Muzeului Civilizației Dacice și Romane Deva, județul Hunedoara .....	26	524. — Hotărâre privind menținerea valorii cotei de participare a României la capitalul social al Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare, vărsată în moneda națională și existentă în contul Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare la Banca Națională a României la data de 30 iunie 1995 .....	30–31
489. — Hotărâre privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici actualizați la unele obiective hidroenergetice în curs de execuție .....	27	526. — Hotărâre cu privire la acordarea unui sprijin financiar din partea statului pentru reconstruirea Mănăstirii „Schitul de Sub Piatră“, comuna Sălciua, județul Alba, din cadrul Episcopiei Ortodoxe Alba Iulia .....	31
490. — Hotărâre privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Lucrări pentru continuarea exploatării zăcămintelor de lignit și cărbune brun în perimetrul Exploatării Miniere Sălaj, în vederea asigurării unei capacități de 850.000 t/an, județul Sălaj“ .....	27		
491. — Hotărâre privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Lucrări pen-			

# ACTE ALE CURȚII DE CONTURI

## CURTEA DE CONTURI

### SINTEZA

**cuprinzând concluziile controalelor referitoare la execuția bugetară pe anii 1990 și 1991, efectuate la obiectivele prevăzute în Hotărârea Senatului României nr. 5/1994, și ale controalelor privind execuția bugetară pe anul 1992 și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului în perioada 1992–1994**

### ASPECTE PRELIMINARE

Considerăm că dezbaterile care debutează astăzi vor rămâne un moment de referință în istoria postdecembristă a României. Este pentru prima dată când Parlamentul României abordează execuția bugetară, o analiză de larg interes cetățenesc. La această dată sunt neaprobată conturile de execuție pe toți anii care au trecut (1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994 și 1995).

De asemenea, este pentru prima dată când Parlamentul României își programează pe ordinea de zi rapoarte ale Curții de Conturi. Pentru a sublinia importanța momentului (și nu în alt scop), facem precizarea că singurele instituții ale statului, prevăzute în Constituția României să prezinte rapoarte Parlamentului, care se examinează în ședințe comune ale Camerelor, sunt Consiliul Suprem de Apărare a Țării și Curtea de Conturi [art. 62 alin. (2) lit. f) din Constituție]. Celelalte instituții care prezintă rapoarte Parlamentului României și-au prevăzut această relație doar prin legile proprii de organizare și funcționare sau, eventual, o fac din proprie inițiativă.

Pe de altă parte, din perspectiva atitudinii Parlamentului României, în acțiunile îndreptate împotriva corupției, fenomenelor de furt, de distrugere și pierdere a valorilor și capacităților de producție naționale, a economiei subterane, în ansamblul ei, dezbaterile de astăzi se vor constitui, cu siguranță, în mesaje concludente și credibile ale Parlamentului României, împotriva acestor fenomene antieconomice și antisociale.

Pentru Curtea de Conturi este un moment de maximă importanță, acela de a aduce în atenția opiniei publice (așa cum prevede art. 139 din Constituție și art. 3 din legea sa de organizare și funcționare) rezultatele și concluziile controalelor efectuate, pentru ca, împreună cu celelalte instituții ale statului, să contribuie la accelerarea instaurării ordinii și disciplinei în administrarea și utilizarea banului public și a patrimoniului public și privat al statului, la asigurarea alimentării bugetului public național cu resursele care i se cuvin și la amplificarea ritmului reformei și al tranziției, în scopul reducerii costurilor sociale și a duratei de suportare de către cetățenii țării a acestora.

Economia și finanțele României nu sunt monopolul unui partid sau altul, modul lor de utilizare și eficiența evoluției lor interesând în cel mai înalt grad pe toți cetățenii, fiind sursa de dezvoltare și afirmare cetățenească a națiunii și a statului român. Când este vorba de aceste domenii, deci, se operează cu valori ale întregii societăți, cărora, dacă li se dă o destinație contrară intereselor generale, pierderile sunt irecuperabile. De aceea trebuie să funcționeze ireproșabil controlul întregii societăți asupra acestor domenii, control care, în primul rând, este cel parlamentar, din care face parte și controlul Curții de Conturi.

### Partea I

#### **Contextul economic și social în care s-au desfășurat controalele ale căror rezultate sunt cuprinse în rapoarte**

#### CAPITOLUL 1

#### **Aspecte generale**

Desființarea principalelor structuri, sisteme și mecanisme economice, fără a le înlocui cu altele viabile, retragerea într-un ritm nejustificat a statului din economie, compromiterea autorității manageriale în cadrul firmelor și instituțiilor publice, desființarea sau degradarea zonelor de responsabilitate economică, financiară și valutară și a controlului

financiar-bancar din economie, ambiguitățile în constituirea și utilizarea rezervei valutare a statului, în acordarea și garantarea creditelor, autorizarea unor importuri în neconcordanță cu interesele naționale în industrie, agricultură și în alte domenii și sfere ale activității economice, ruperea raportului dintre rezultatele obținute prin muncă și câștiguri și instalarea imaginii că se pot obține câștiguri facile peste noapte, prin speculații la limită sau în afara legii și altele, pe fondul pierderii unor piețe externe importante, au degradat rapid și grav starea economiei, stare de lucruri reflectată pregnant, mai cu seamă, prin următorii indicatori macroeconomici:

— producția industrială a înregistrat, față de anul precedent, o scădere de 23,7% în anul 1990, de 22,8% în

anul 1991 și de 21,9% în anul 1992, după care a început un proces de stabilizare și de creștere (1,3% în anul 1993, 3,3% în anul 1994 și 9,4% în anul 1995), deci, practic, în primii 3 ani s-a pierdut mai mult de jumătate din capacitatea de producție industrială a țării, capacitate care, se știe, a reprezentat o componentă de bază a patrimoniului public și privat al statului, aspect care, ținând seama de uzura morală galopantă a aparatului tehnic de producție, a reprezentat și reprezintă un lucru foarte grav; s-a rupt echilibrul dintre rezultatele activității și salarii, dezechilibru care apoi s-a instalat la baza tuturor celorlalte pe care le cunoaștem și, mai cu seamă, la erodarea puterii de cumpărare a monedei naționale și, firesc, a salariului nominal, la dezordine, ineficiență (și, de ce nu, inechitate), cu disparități grave între ramuri, sectoare și domenii ale producției materiale (productivitatea muncii în industrie a scăzut cu 19,4% în anul 1990, cu 15% în anul 1991 și cu 13,4% în anul 1992, deci aproape la jumătate, deși, se știe, în anul 1989 erau deja decalaje mari între România și țările dezvoltate);

— producția agricolă a scăzut cu 2,9% în anul 1990 și cu 13,3% în anul 1992, s-a distrus, în mare parte, baza tehnico-materială existentă și s-au făcut importuri de produse la care România, prin tradiție, a fost exportator (de altfel, scăderea puterii de cumpărare a populației și importurile au dezechilibrat, nu numai agricultura, ci întreaga economie, prin îngustarea pieței naționale, concomitent cu dispariția unor piețe externe importante);

— volumul investițiilor a scăzut cu 38,3% în anul 1990, cu 25,8% în anul 1991 și cu 1,1% în anul 1992, deci, cu peste 65,2% față de anul 1989, când și anul respectiv a fost sub nivelul celor anteriori (reducerea având consecințe grave asupra ridicării nivelului tehnic al producției, reînnoirii zestrei tehnice și, mai cu seamă, în plan social: locuințe, infrastructură etc.);

— exportul pe devize convertibile a scăzut de la 6 miliarde dolari S.U.A. în anul 1989 la circa 3,5 miliarde dolari S.U.A. în anii 1990 și 1991, scădere care, conectată la reducerea vânzărilor de mărfuri cu amănuntul cu 45% până în anul 1993 și la alți factori, a dus la diminuarea numărului de salariați în industrie de la 3,9 milioane la 2,8 milioane care, împreună cu creșterea numărului de pensionari de asigurări sociale de stat, cu aproape 50%, au creat și creează probleme de ordin economic, financiar și social cu totul deosebite.

Desigur, în paralel cu aceste fenomene negative, au apărut și stări de lucruri noi, pozitive (inițiativa privată, dezetatizarea multor societăți comerciale, cadrul organizatoric și legislativ al statului de drept etc.), dar al căror efect este încă foarte departe de a compensa efectul distructiv acumulat în primii 3 ani ai acestei perioade.

Nu în ultimul rând, starea de lucruri existentă se datorează și insuficienței reglementări și îndepliniri de către instituțiile statului a prevederilor art. 134 din Constituția României, care impun, fără echivoc, ca statul să asigure:

— „protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară“ [alin. (2) lit. b)];

— „exploatarea resurselor naturale, în concordanță cu interesul național“ [alin. (2) lit. d)].

Apariția și amplificarea fenomenelor negative la care am făcut referire au fost favorizate și de anihilarea, practic, a activității de control financiar din economie. Organizarea controlului financiar și a Gărzii financiare s-a făcut abia prin Legea nr. 30 din 22 martie 1991, care a început să fie pusă în aplicare, de fapt, numai după aprobarea Normelor de organizare și exercitare a controlului financiar, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 720 din 10 octombrie 1991, intrată în vigoare doar începând cu data de 24 aprilie 1992.

Curtea de Conturi, ca organ suprem de control financiar și de jurisdicție în domeniul financiar, cu atribuții de supervizare a întregii activități de control financiar din economie, a fost reînființată abia la 1 martie 1993. Deci perioada primilor 3 ani după 1989, sub aspect economic, financiar, valutar și de gestiune, s-a derulat în afara unui control financiar organizat și executat ferm și competent. Or, conform standardelor și practicii internaționale, lipsa sau ineficiența controlului financiar și, mai ales, a controlului intern, reprezintă cea mai mare zonă de risc din economie.

După opinia noastră, stările de lucruri prezentate au fost principalele cauze care au favorizat încălcarea legii, mai ales în primii 3 ani, în proporție de fenomene la scara întregii societăți, vârtej în care au fost antrenați, alături de cei care au urmărit îmbogățirea peste noapte pe seama sectorului public, oameni bine intenționați, care, în contextul complex prezentat, au urmărit doar să asigure menținerea în funcțiune a sistemelor economice și publice de a căror administrare și conducere răspundeau. Dacă într-o societate așezată, proporția cazurilor de încălcare a legii dintr-un eșantion luat în control este de 3–10%, în perioada respectivă, în România, proporția aproape s-a inversat.

Într-o asemenea conjunctură, una dintre cele mai dificile probleme cu care ne-am confruntat (și suntem convinși că nu numai noi, ci toate organele de control și de jurisdicție) a fost (și încă mai este) proporționalizarea răspunderii celor care au încălcat legea fără intenție și fără foloase personale, față de răspunderea celor care au făcut-o deliberat, folosindu-se de credibilitatea și nesiguranța funcției salariaților și funcționarilor publici, profitând de situația creată și realizând, peste noapte, averi fabuloase, situații care, cu deplin teamei, indignează pe cetățenii onști.

## CAPITOLUL 2

### Modul în care s-au realizat controalele și rapoartele prezentate Parlamentului României

Curtea de Conturi a României, reînființată la 1 martie 1993, așa cum s-a arătat, și-a început activitatea (cu un efectiv redus și în condițiile creării din mers a logisticii necesare) la 1 august 1993, când erau deja scadente pentru verificare execuțiile bugetare pe anii 1989, 1990, 1991 și 1992, iar controlul situației, evoluției, administrării și utilizării patrimoniului public și privat al statului, în cei 3 ani care au trecut până atunci, a fost, practic, inexistent. Pe acest fond, Senatul României, prin Hotărârea nr. 5 din

15 februarie 1994, a solicitat (în conformitate cu Legea nr. 94/1992) Curții de Conturi să verifice conturile de execuție a bugetelor de stat pe anii 1990 și 1991 (începând cu 31 decembrie 1989) la următoarele obiective:

1. constituirea și utilizarea fondurilor speciale și ale fondurilor de tezaur, inclusiv utilizarea fondurilor existente la 31 decembrie 1989;

2. formarea și gestionarea datoriei publice și situația garanțiilor guvernamentale pentru credite interne și externe;

3. utilizarea alocațiilor bugetare pentru investiții și a subvențiilor;

4. utilizarea fondurilor valutare din credite externe, din creanțe externe, export, prestări de servicii și operațiuni necomerciale, precum și a rezervei valutare existente la 31 decembrie 1989;

5. evaluarea și valorificarea activelor unor societăți comerciale cu capital de stat în cazul vânzării, privatizării și constituirii de societăți comerciale cu participare străină. (În cazul constatării unor deficiențe, Curtea de Conturi avea obligația să extindă controlul și la alte obiective, până la clarificarea situației în condițiile legii).

De asemenea, Camera Deputaților a solicitat Curții de Conturi, în baza aceleiași prevederi legale, prin Hotărârea nr. 7 din 23 februarie 1994, să verifice patrimoniul flotei navale.

În abordarea sarcinilor multiple și complexe revenite Curții de Conturi, aceasta a utilizat, cu maximă chibzuință, forțele și condițiile existente (numărul de controlori, față de cifra aprobată în anul 1994, primul an cu buget propriu aprobat, a evoluat astfel: 12,7% la 1 august 1993; 47% la 31 decembrie 1993; 64,5% la 31 decembrie 1994 și 69,7% la 31 decembrie 1995, iar Curtea de Conturi își desfășoară și astăzi activitatea într-un hotel care, și acum, funcționează ca atare — ca hotel — cu toate riscurile pentru personalul Curții de Conturi și cu o lipsă de spațiu minim cronică (suprafața medie actuală fiind de 1,55 m<sup>2</sup>/salarizat), în condițiile în care trebuie să se asigure săli de judecată, camere de lucru pentru procurori și alte spații speciale.

Chiar și în aceste condiții, Curtea de Conturi a finalizat controlul și a depus la Parlamentul României următoarele rapoarte:

1. Raportul intermediar având ca obiect unele fenomene negative care se manifestă în formarea și administrarea resurselor financiare ale statului, ale unităților administrative ale statului și ale instituțiilor publice, depus cu adresa nr. 398/6 iulie 1994;

2. Raportul anual referitor la finanțele publice locale în anul 1992, depus cu adresa nr. 104/1 martie 1995;

3. Raportul public anual privind controlul execuției bugetare pe anul 1992 și al modului de gospodărire a patrimoniului public și privat al statului în perioada 1992–1994, depus cu adresa nr. 480/4 august 1995;

4. Raportul privind patrimoniul flotei navale, depus cu adresa nr. 485/1 august 1995;

5. Raportul anual privind controlul execuției bugetare pe anul 1993, al fondurilor destinate protecției sociale, depus cu adresa nr. 101/23 februarie 1996;

6. Raportul anual privind finanțele publice locale pe anul 1993 și gestionarea patrimoniului de către regiile autonome și societățile comerciale de interes local, depus cu adresa nr. 144/27 martie 1996;

7. Raportul privind controlul obiectivelor stabilite de Senatul României, referitoare la exercițiul bugetar pe anii 1990 și 1991.

Volumul acestor rapoarte însumează peste 1.400 de pagini. Dintre acestea, două\*), la care se referă sinteza de față, prevăzute pe ordinea de zi a Camerelor Parlamentului României pentru ședința din 5 iunie 1996, au 943 de pagini, în care figurează:

- principalele abateri de la lege constatate;
- unitățile economice sau instituțiile publice la care s-au constatat abaterile;
- consecințele acestor abateri; și
- măsurile luate de către Curtea de Conturi pentru intrare în legalitate, pentru recuperarea pagubelor și pentru prevenirea repetării lor.

## Partea a II-a

### Sinteza concluziilor controalelor solicitate de către Senatul României prin Hotărârea nr. 5 din 15 februarie 1994

#### Secțiunea I

#### EXECUȚIA BUGETARĂ PE ANII 1990 ȘI 1991

Execuția de ansamblu a bugetului pe acești ani a fost verificată numai de către organele Ministerului Finanțelor, Curtea de Conturi făcând controlul doar la cele 5 obiective menționate.

Prezentăm, în continuare, execuția bugetară pe anii 1990 și 1991, așa cum rezultă din datele comunicate de către Ministerul Finanțelor.

#### CAPITOLUL 1

#### Execuția bugetară pe anul 1990

Bugetul de stat pe anul 1990 a fost executat în aceeași structură ca și în anul 1989, când mai cuprindea bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetele locale. De asemenea, în lipsa forului legislativ suprem al statului, bugetul a fost întocmit în noile condiții și aprobat de Guvernul României în fiecare trimestru, iar în ansamblu a fost aprobat prin Legea nr. 20/1991.

\*) Rapoartele menționate la pct. 3 și 7 vor fi publicate ulterior, vor fi difuzate organelor interesate și pot fi consultate la biblioteca Camerei Deputaților și a Senatului.

Execuția bugetului de stat pe anul 1990, comparativ cu anul 1989, este reflectată concludent de următorii indicatori:

	1989 Realizări	1990		% realizări din total venituri, respectiv din cheltuieli		% din P.I.B.	
		Prevederi anuale	Realizări	1989	1990	1989	1990
1. Venituri totale,	348.421	334.426	307.065	91,8	100,0	43,6	35,8
din care:							
— impozitul pe circulația mărfurilor	150.612	98.083	101.288	43,3	33,0	18,9	11,8
— impozitul pe salarii	50.061	57.461	58.034	14,4	18,9	6,3	6,8
— impozite și taxe de la populație	6.038	6.515	7.230	1,7	2,4	0,8	0,9
2. Cheltuieli totale,	288.425	334.426	310.862	100,0	100,0	36,1	36,3
din care:							
— alocații pentru investiții și reparații capitale	136.381	64.844	63.480	47,3	20,4	17,1	7,4
— subvenții pentru sectorul de stat și diferențe de preț la unele produse	3.751	63.049	58.845	1,3	18,9	0,5	6,9

Execuția bugetului de stat pe anul 1991 este reflectată concludent și de următorii indicatori:

	Sume	% din totalul veniturilor, respectiv din totalul cheltuielilor	% din P.I.B.
I. VENITURI — TOTAL	496,8	100,0	22,5
din care:			
— impozitul pe profit	110,3	22,2	5,0
— impozitul pe salarii	166,8	33,6	7,5
— impozitul pe circulația mărfurilor și accize	182,5	36,7	8,3
II. CHELTUIELI — TOTAL	537,9	100,0	24,4
din care:			
Cheltuieli de capital	78,6	14,6	3,6
III. DEFICIT (I—II)	-41,1	X	1,9

În evoluție, subvențiile pe produse și activități și pentru diferențe de preț și tarif, precum și cheltuielile de capital se prezintă astfel:

	— miliarde lei —					
	1989	1990	1991	% din P.I.B.		
				1989	1990	1991
— Subvenții pe produse și pentru diferențe de preț și tarif,	3,8	58,8	112,9	0,5	6,9	5,1
din care:						
— buget de stat	3,8	56,0	X	0,5	6,5	X
— bugete locale	—	2,8	X	—	0,3	X
— Cheltuieli de capital	139,4	67,7	78,6	17,4	7,9	3,6

Unul dintre fenomenele deosebit de grave care a accentuat greutățile financiare ale agenților economici a fost deprecierea monedei naționale, care, în intervalul noiembrie 1991—31 decembrie 1992, s-a devalorizat de circa 8 ori.

#### Secțiunea a II-a

#### SINTEZA CONTROALELOR LA CELE 5 OBIECTIVE CUPRINSE ÎN HOTĂRÂREA SENATULUI ROMÂNIEI Nr. 5/1994

#### A. Controlul evaluării și valorificării activelor societăților comerciale cu capital de stat în cazul vânzării, privatizării și constituirii de societăți comerciale cu participare străină

#### CAPITOLUL 1

#### Constituirea, în baza prevederilor Decretului-lege nr. 96/1990 privind unele măsuri pentru atragerea investiției de capital străin în România, de societăți comerciale cu capital român și străin și modul în care acestea și-au îndeplinit obligațiile financiare către stat, unitățile administrativ-teritoriale și instituțiile publice

Abateri de esență de la prevederile legale constatate au reprezentat, în principal:

— acordarea, cu titlu gratuit, a unor bunuri constând, în general, din clădiri, spații productive și terenuri aflate în patrimoniul sau în administrarea acționarului român (societate comercială cu capital majoritar de stat) către societatea comercială mixtă, bunuri ce nu au fost incluse ca aport în natură la capitalul social al societăților comerciale nou-înființate;

— necalcularea și nevirarea impozitului pe profit și a sumelor destinate constituirii fondurilor speciale, ca urmare a stabilirii ilegale a duratei de scutire de la plata acestora, prin interpretarea eronată dată cadrului legislativ în domeniu;

— efectuarea de către societățile comerciale mixte a unor înregistrări contabile ilegale și fără a avea la bază documente justificative care să certifice realitatea operațiu-

nilor patrimoniale sau comerciale respective, ceea ce a condus la diminuarea profitului înregistrat, la reducerea drepturilor cuvenite acționarilor, inclusiv societății comerciale cu capital majoritar de stat, sub formă de dividende, precum și la diminuarea obligațiilor față de bugetul de stat.

Astfel de încălcări ale prevederilor legale au fost constatate la 86% din societățile comerciale mixte verificate.

La toate societățile comerciale cu capital de stat care au participat la constituirea unor noi societăți comerciale cu capital mixt, în baza prevederilor Decretului-lege nr. 96/1990, reprezentanții numiți pentru a le apăra interesele în organele de conducere (adunarea generală a acționarilor și consiliile de administrație) ale noilor societăți comerciale au acționat fără a avea un mandat de reprezentare în acest sens.

Prin acest procedeu, o serie de decizii importante privind: vărsarea capitalului social subscris de asociați; programul de activitate a societății; aprobarea bilanțului contabil, a contului de profit și pierderi; repartizarea profitului net și a dividendelor cuvenite acționarilor, politica de investiții etc. au fost luate de reprezentanții în cauză în nume personal, deci fără a înștiința și a obține aprobarea privind poziția pe care ar fi trebuit să o adopte, din partea acționarului respectiv, adunarea generală a acestuia. Astfel, în fapt, reprezentanții în cauză (persoane fizice) s-au substituit acționarului de drept — societatea comercială cu capital de stat —, încălcând astfel prevederile Legii nr. 78/1992, ale art. 42 din Legea nr. 31/1990 și dispozițiile referitoare la mandat, reglementate prin Codul comercial, comportamente care au favorizat încălcările de lege și consecințele acestora, prezentate.

Dintre abaterile financiare constatate, se detașează, ca gravitate pe planul înlesnirii ilegalităților și al consecințelor respective, neregulile în organizarea și conducerea contabilității (care, evident, vizează și calitatea controlului financiar intern). Ne referim, mai cu seamă, la:

- neorganizarea și, în consecință, inexistența unei evidențe analitice care să reflecte totalitatea elementelor patrimoniale aparținând societății comerciale (mijloace fixe, materiale, producție și investiții neterminate, terenuri, rețele edilitare, debitori, creditori, furnizori interni și externi, clienți interni și externi etc.);

- înregistrări în evidența contabilă a unor operațiuni fără documente justificative și nereale, care au influențat negativ atât drepturile și obligațiile societății comerciale în contractul de asociere, cât și față de bugetul public național.

În cea de-a doua categorie, în contabilitatea patrimoniului, o frecvență mare au avut neregulile în dimensionarea aportului la capitalul social, a operațiunilor de compensare între importuri și exporturi, a serviciilor furnizate societății comerciale mixte de către societatea comercială cu capital de stat etc., care au avut implicații directe asupra legalității managementului practicat în societatea comercială mixtă și asupra dividendelor convenite acționarului cu capital de stat.

Unitățile cu abaterile cele mai semnificative, neregulile pe care le-au săvârșit, modul în care au încălcat prevederile legale și consecințele acestora sunt redată în capitolul 1 al raportului referitor la acest obiectiv.

## CAPITOLUL 2

### **Privatizarea unor societăți comerciale, desfășurată de Agenția Națională pentru Privatizare înainte de constituirea Fondurilor Proprietății Private și a Fondului Proprietății de Stat**

Din verificările efectuate s-au constatat o serie de încălcări și abateri de la cadrul legislativ prin care s-a reglementat privatizarea unor societăți comerciale cu capital integral de stat, prin vânzarea de acțiuni, înainte de organizarea Fondurilor Proprietății Private și a Fondului Proprietății de Stat și, în special, de la prevederile cuprinse în capitolul 5 din Legea nr. 58/1991 și de la prevederile Hotărârii Guvernului nr. 264/1992, în principal în ceea ce privește:

- subevaluarea prețului de vânzare a acțiunilor prin necuprinderea în baza de determinare a acestuia a valorilor reactualizate, conform dispozițiilor legale, a elementelor patrimoniale și în special a imobilizărilor corporale de natura mijloacelor fixe și a terenurilor;

- neinclusiunea în calculele de evaluare a prețului acțiunilor a unor elemente patrimoniale deținute de societățile comerciale cuprinse în acțiunea de privatizare;

- acordarea de facilități, în sensul plății eşalonate, în mai multe rate, cu sau fără dobândă, a contravalorii acțiunilor vândute, prin depășirea competențelor acordate de lege Agenției Naționale pentru Privatizare și a încălcării de către această instituție a prevederilor art. 43 coroborat cu art. 48 din Legea nr. 58/1991.

Frecvența unor astfel de abateri de la cadrul legislativ, în vigoare la data efectuării operațiunilor, este deosebit de ridicată, ele fiind constatate în 86% din privatizările efectuate de către Agenția Națională pentru Privatizare, cuprinse în verificare.

Neregulile au fost favorizate și de nefuncționarea Colegiului Agenției Naționale pentru Privatizare.

Conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 264/1992, Colegiului Agenției Naționale pentru Privatizare îi reveneau atribuții decizionale în ceea ce privește analiza și aprobarea elementelor principale ale procesului de privatizare, respectiv a:

- rapoartelor de evaluare, ca element principal de pornire a negocierilor în vederea stabilirii prețului de vânzare a acțiunilor;

- planului de privatizare;

- condițiilor contractuale de vânzare-cumpărare a acțiunilor.

Deși acest organism a fost constituit în anul 1992, în fapt el nu a funcționat, procesul decizional mutându-se la nivelul salariaților cu funcții de execuție, cu depășirea competențelor acestora.

Detaliem o parte dintre neregulile constatate în acest domeniu.

În prim-plan a apărut subevaluarea capitalului social cu care societățile comerciale au intrat în negocierile pentru privatizare, ca urmare a nerecalculării prevăzute de actele normative apărute, diferențele înregistrând proporții deosebite (uneori întrecând cu peste 300% capitalul social declarat).

Este interesant că în contractele de asociere, partea română își asumă obligații clare privind reevaluarea aportului său, dar partenerului străin nu-i stabilește astfel de sarcini și nici modalitățile de realizare.

La stabilirea prețului acțiunilor nu s-a avut în vedere valoarea terenului, acesta fiind cedat de cele mai multe ori gratuit, fără nici o contraprestație din partea cumpărătorului.

S-au cuprins în contractele de vânzare-cumpărare de acțiuni unele facilități nepermise de lege, diminuându-se prețul de vânzare a acțiunilor uneori de aproape 4 ori.

S-au acordat investitorului străin împrumuturi cu încălcarea legii, cu care acesta a cumpărat acțiunile societății comerciale cu capital de stat, împrumut „garantat“, de altfel, doar cu acțiunile cumpărate ilegal, situație prin care investitorul străin și-a creat un statut privilegiat, împotriva legii, în managementul societății comerciale și în împărțirea profiturilor.

Încălcându-se astfel legea, s-au făcut majorări nelegale de capital social, cu toate consecințele unei asemenea măsuri.

S-au vândut active ale societăților comerciale, la cumpărarea cărora aveau prioritate salariații și pensionarii acestora, unor societăți comerciale cu răspundere limitată cu

capital social privat și ca abaterea să fie completă, vânzarea s-a făcut cu plata în rate și cu dobândă preferențială (diferența de dobândă nepercepută de către societatea comercială cu capital de stat fiind de peste 50%).

Întrucât neregulile privind problematica terenurilor sunt mai frecvente, facem precizarea că, de regulă, nu se poate invoca necunoașterea cadrului legal, întrucât atunci când s-a făcut înregistrarea lui în patrimoniu s-a făcut corect, iar la privatizare, uneori, prețul terenului a fost diminuat de peste 3 ori.

Pentru a sublinia implicațiile necuprinderii în acțiunea de privatizare a tuturor elementelor patrimoniale și la valoarea lor corectă, mai exemplificăm cu faptul că, la una dintre societățile comerciale („Alfa“ — S.A. Brăila) nu s-au cuprins în calcul nici disponibilitățile bănești și creanțele certe, care, dacă s-ar fi luat în calcul, diferența depășea de peste două ori prețul convenit.

În legătură cu îndreptarea lucrurilor prezentate și recuperarea pagubelor create statului, Curtea de Conturi nu are capacitate legală de acțiune, ea neputându-se interpune între părți, nici la încheierea și nici pe parcursul derulării contractelor, pentru a le corecta sau anula.

### CAPITOLUL 3

#### **Participarea societăților comerciale cu capital social integral sau majoritar de stat cu aport în natură și/sau în numerar la constituirea capitalului social al unor noi societăți comerciale, alături de alți acționari/asociați, persoane fizice sau juridice române și/sau străine, în baza prevederilor Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale și ale Legii nr. 35/1991 privind regimul investițiilor străine**

Din verificările efectuate a rezultat că astfel de asocieri s-au realizat de multe ori cu abateri de esență de la cadrul legislativ în domeniu, care au constatat, în principal, în:

- subevaluarea aportului societăților comerciale cu capital de stat la constituirea capitalului social al societăților comerciale nou-înființate;

- nevărsarea la timp și integral a capitalului social subscris de către asociați, persoane fizice sau persoane juridice cu capital privat, române sau străine;

- participarea neechitabilă la repartizarea dividendelor convenite acționarilor, în toate cazurile în defavoarea societăților comerciale cu capital majoritar de stat, în special prin repartizarea acestora în funcție de capitalul social subscris și nu în funcție de cel efectiv vărsat;

- acordarea, cu titlu gratuit, de spații și terenuri, precum și a altor facilități și avantaje materiale și bănești noilor societăți comerciale înființate;

- neefectuarea evaluării prin expertiză a aportului în natură adus de asociați;

- participarea la constituirea unor noi societăți comerciale prin decizia proprie și unilaterală a conducerii execu-

tive a societăților comerciale cu capital social de stat, fără a solicita și a obține, în prealabil, aprobările și mandatul necesar din partea propriei adunări generale a acționarilor;

- acceptarea și semnarea unor contracte de asociere care prin conținutul lor defavorizează acționarul — societatea comercială cu capital social de stat etc.

Astfel de încălcări de la prevederile legale au fost constatate la 93,7% din societățile comerciale verificate pe această problematică.

O speță aparte se referă la resursele naturale. Nefiind reglementată suficient, modalitatea în care statul își realizează obligația prevăzută la art. 134 din Constituție „exploatarea resurselor naturale, în concordanță cu interesul național“, prin contractele de asociere s-au cedat, de regulă, fără reglementări clare, partenerilor străini, dreptul de exploatare și de valorificare a unor asemenea resurse pe suprafețe mari de teren (unele de peste 25 mii m<sup>2</sup>). Partenerul străin, în astfel de cazuri, nu numai că este acționar majoritar, cu toate drepturile pe care le implică o asemenea poziție, dar a beneficiat și de o subevaluare importantă și nelegală a aportului societății comerciale cu capital social de stat românești. Mai mult, partenerul străin „a umplut“ o parte din aportul său la capitalul social cu utilaje cu un grad avansat de uzură fizică și morală.

O altă categorie de nereguli cu consecințe grave asupra managementului noii societăți comerciale mixte create au constituit-o unele cazuri, care întrec orice închipuire. Deși partea română și-a vărsat, în termenul legal, peste 96% din aportul la capitalul social subscris, partea străină a vărsat doar 3,3% și cu toate acestea nu s-a luat măsura de suspendare a dreptului de vot, potrivit legii.

Acceptarea, de către partea străină, în aceste cazuri, la plata în dolari a salariilor, primelor, cheltuielilor de protocol a reprezentanților părții române, credem că are relevanțe și semnificații multiple.

În timp ce la societatea comercială mixtă se petreceau astfel de fapte, societatea comercială cu capital social de stat înregistra pierderi de ordinul sutelor de milioane și nu vărsa obligații către bugetul public național de valori și mai mari.

Un alt fenomen întâlnit este punerea de către partea română la dispoziția noii societăți comerciale mixte, cu titlu gratuit, a unor bunuri ale sale, peste aportul la capitalul social subscris (depozite, hale, de mii de metri pătrați), prejudiciind statul de valori mari și afectând grav interesele societății comerciale cu capital de stat.

Alt fenomen apropiat celui descris este practica de a se reevalua bunurile aduse ca aport la capitalul social după constituirea societății comerciale mixte și „aranjarea“ lucrurilor în așa fel încât de majorarea, pe această cale, a capitalului social să beneficieze doar partea română și străină cu aport de capital social privat.



Nu în ultimul rând a apărut practica unor societăți comerciale cu capital social de stat „mamă”, de a închiria societății comerciale mixte o serie de bunuri, la chirii modice de 7—25 de ori mai mici decât cele legale.

Au fost societăți comerciale cu capital social de stat tot „mamă” care au garantat, cu elemente patrimoniale proprii (de pildă cu 2 avioane), creditele angajate de societatea comercială mixtă, fără nici un fel de măsuri asiguratorii. De asemenea, s-au făcut plăți societății comerciale mixte, fără documente și fără asigurările elementare necesare.

#### CAPITOLUL 4

**Privatizarea unor societăți comerciale  
cu capital social integral sau majoritar de stat,  
ca urmare a majorării capitalului social propriu,  
prin emisie suplimentară de acțiuni/părți sociale și  
valorificarea acestora prin vânzarea către diverse  
persoane, efectuată, în multe situații, cu încălcarea gravă  
a prevederilor Legii nr. 31/1990, prin:**

— subevaluarea prețului de vânzare a noilor acțiuni emise, ca urmare a neefectuării evaluării patrimoniului deținut de societatea comercială, încălcându-se astfel prevederile art. 158, ale art. 160 coroborate cu art. 13 și art. 23 din Legea nr. 31/1990;

— subdimensionarea capitalului social deținut de stat, prin neefectuarea operațiunilor de reevaluare a acestuia, conform dispozițiilor legale, ceea ce a dus la schimbarea nejustificată a ponderii acționariatului în favoarea celui privat, cu efect asupra participării la actul decizional și la repartizarea dividendelor;

— acordarea ilegală, de către societățile comerciale emittente de acțiuni suplimentare, a unor împrumuturi și avansuri cumpărătorilor în vederea achitării acestora, prin încălcarea prevederilor art. 69 din Legea nr. 31/1990;

— acceptarea achitării cu întârziere a contravalorii acțiunilor cumpărate de diversele persoane fizice și persoane juridice cu capital privat, fără a se calcula penalități, încălcându-se astfel prevederile art. 10, art. 35 și art. 158 din Legea nr. 31/1990;

— majorarea ilegală a capitalului social prin emisie suplimentară de acțiuni, ca urmare a deciziei unilaterale a conducerii executive a societăților comerciale, fără solicitarea și aprobarea acestei măsuri de către adunarea generală a acționarilor, singurul organ abilitat, conform art. 75 din Legea nr. 31/1990, să dispună în acest sens;

— solicitarea, cu ocazia majorării capitalului social, prin emisie suplimentară de acțiuni, a radierii din Registrul comerțului a societății comerciale respective și, concomitent, a aprobării și înregistrării unei „așa-zise” noi societăți comerciale cu același sediu social și cu aceeași denumire, în scopul scutirii de la plata impozitului pe profit și a obligațiilor către unele fonduri speciale;

— s-au acordat împrumuturi părții cu aport de capital social privat din fondul de rezervă, care nu este un fond de disponibilități bănești, împrumutul echivalând, în aceste cazuri, cu o emisiune monetară fără acoperire;

— s-au înființat și s-au desființat societăți comerciale mixte, constituite cu aportul societăților comerciale cu capital social de stat, pentru a se eluda legea, pentru evaziune fiscală (prin utilizarea, nelegal, de facilități existente la data respectivă).

Astfel de abateri s-au constatat la toate societățile comerciale verificate pe linia modului în care au fost respectate prevederile legale privind majorarea capitalului social prin emisie suplimentară de acțiuni.

Spre exemplu, s-a aprobat majorarea capitalului social, prin emiterea de acțiuni suplimentare, pentru a fi vândute, de regulă, către salariați, fără ca patrimoniul să fi fost reevaluat corect. Prin aceasta s-a diminuat valoarea reală a acțiunii, care nu numai că a dus la prejudicierea societății comerciale cu capital social de stat, dar a schimbat „raportul de forțe” în societatea comercială mixtă, partenerul străin „trezindu-se” cu un cadou, fără nici un efort.

★

★ ★

Societățile comerciale cu abateri mai grave, abaterile, modul în care au fost săvârșite, consecințele și stadiul actual al valorificării actului de control se regăsesc în rapoartele prezentate.

Acțiunile Curții de Conturi, în cazurile și în spețele arătate, s-au îndreptat împotriva reprezentanților societăților comerciale cu capital social de stat care au încălcat legea sau nu și-au făcut datoria și nu asupra investitorilor străini (de altfel, Curtea de Conturi poate intra în control la societățile comerciale cu capital social privat doar în situații strict limitate de lege).

★

★ ★

Întrucât o parte dintre neregulile la care am făcut referire se manifestă și astăzi, considerăm că instituțiile răspunzătoare de existența lor trebuie să ia măsuri mai ferme de asanare. Evident, Curtea de Conturi va continua controlul și la alte unități din economie.

*B. Controlul modului de utilizare a fondurilor valutare din credite externe, din creanțe externe, export, prestări de servicii și operațiuni necomerciale, precum și a rezervei valutare existente la 31 decembrie 1989*

Pentru realizarea acestui obiectiv, Curtea de Conturi a efectuat controale la: Banca Națională a României, Banca Română de Comerț Exterior — S.A. și celelalte bănci cu capital de stat, Ministerul Finanțelor și Ministerul Comerțului, fostele întreprinderi de comerț exterior (I.C.E.) și alți agenți economici cu activitate de import-export.

Din controlul efectuat a rezultat o serie de abateri grave privind administrarea și gestionarea fondurilor valutare ale statului, recuperarea creanțelor externe ale statului, funcționarea pieței valutare, repatrierea valutei, modul de utilizare de către agenții economici a sumelor în valută, ceea ce a dus la epuizarea rezervelor valutare ale statului, la îndatorarea externă a țării, la un deficit accentuat al balanței de plăți externe a țării, la presiuni asupra nivelului cursului de schimb și la creșterea datoriei publice.

La 31 decembrie 1989 România nu înregistra datorii externe și avea constituite fonduri ale statului în devize convertibile de 2.030 milioane dolari S.U.A., în legătură cu care sunt de arătat următoarele:

**1. În legătură cu gestionarea resurselor valutare ale statului, existente la 31 decembrie 1989**

1.1. — Banca Română de Comerț Exterior — S.A. a desființat, în luna ianuarie 1990, în mod nelegal și nejustificat, evidența „Fondului valutar centralizat al statului“, care la 31 decembrie 1989 însuma 1.106 milioane dolari S.U.A. și, ca urmare, nu s-a putut stabili, pe bază de documente, modul de gestionare a acestui fond.

1.2. — În anul 1991, Banca Română de Comerț Exterior — S.A. a deschis pe numele Băncii Naționale a României un cont intitulat „B.N.R. — Fond de stat în valută“, în care, prin patru operațiuni, a înregistrat plăți fără documente justificative de 906,0 milioane dolari S.U.A., făcând date, în acest fel, Banca Națională a României, în numele statului, cu suma menționată, pe motiv că ar fi achitat, la extern, datorii ale statului.

Pentru nici una dintre aceste operațiuni nu au fost puse însă la dispoziția controlului documente din care să rezulte: obiectul plăților; data efectuării acestora; destinatarul sumelor; cine a dispus și a aprobat plata; dacă sumele în cauză reprezentau obligații certe ale statului.

Banca Națională a României, fără să verifice realitatea datelor prezentate de Banca Română de Comerț Exterior — S.A., a acceptat să îndatoreze statul cu 888,1 milioane dolari S.U.A. și să plătească pentru această sumă dobânzi la nivel LIBOR pentru dolarul S.U.A. +1,5%, care, până la 31 decembrie 1994, însumau 85,5 milioane dolari.

În fapt, cele două bănci nu au adus la îndeplinire obligațiile ce le reveneau din Hotărârea Guvernului nr. 1.356/1990 și din Legea nr. 34/1991, cu privire la predarea-primirea rezervelor valutare ale statului.

Este de menționat și faptul că Banca Națională a României, prin raportul prezentat Parlamentului României în luna mai 1993, deși a arătat că există datorii față de Banca Română de Comerț Exterior — S.A., nu a prezentat, totuși, date privind volumul, necesitatea, oportunitatea și influențele acesteia asupra rezervelor valutare ale statului.

Angajarea acestui împrumut care, împreună cu dobânzile aferente, însumează circa 1 miliard dolari S.U.A., pe lângă

faptul că nu a fost justificată cu date concrete, verificabile, s-a făcut și prin abatere de la normele legale în vigoare, astfel:

— nu s-a solicitat aprobarea Parlamentului României, având în vedere că Banca Națională a României era competentă, potrivit art. 2 din Legea nr. 34/1991, să angajeze credite în valută, cu durata de rambursare de până la un an, or acest credit a fost angajat pe o durată de 5 ani;

— deși s-au afectat rezervele valutare ale statului cu circa 1 miliard dolari S.U.A., nu a fost și nu este inclus la datoria publică a statului.

1.3. — Banca Națională a României a acceptat, în februarie 1990, ca în contul sumei de 770,6 milioane dolari S.U.A. din rezerva valutară a statului, pusă temporar la dispoziția Băncii Române de Comerț Exterior — S.A. (727,6 milioane dolari S.U.A.) și a Ministerului Comerțului Exterior și Cooperării Economice Internaționale (43,0 milioane dolari S.U.A.), înainte de anul 1989, să încaseze contravaloarea acesteia în lei, renunțând la obligația reîntregirii rezervei.

1.4. — Potrivit Decretului-lege nr. 30 din 18 ianuarie 1990, întregul patrimoniu care a aparținut fostului Partid Comunist Român, inclusiv fondurile bănești și valutare, urmau să fie trecute în proprietatea statului.

Disponibilitățile valutare ale Oficiului Economic Central „Carpați“ erau în luna martie 1990, potrivit extrasului de cont, de 153,4 milioane dolari S.U.A.

Întrucât Banca Română de Comerț Exterior — S.A. a desființat evidența fondului valutar al statului, începând cu luna ianuarie 1990, nu s-a putut verifica dacă această sumă a fost trecută, potrivit legii, în fondul valutar al statului, respectiv dacă a fost avută în vedere ca resursă în determinarea „golului de balanță“ pretins de Banca Română de Comerț Exterior — S.A., în sumă de 888,1 milioane dolari S.U.A.

1.5. — Procurorul general financiar al Curții de Conturi a apreciat că faptele menționate întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de abuz în serviciu, prevăzută de art. 248 din Codul penal, sesizând Parchetul General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, în septembrie 1994.

1.6. — De asemenea, prin decizie a președintelui Secției de control ulterior a Curții de Conturi s-a dispus consiliilor de administrație ale celor două bănci să ia măsuri pentru reconstituirea evidenței gestionar-contabile a fondului valutar al statului, pe baza căreia să procedeze la predarea-primirea rezervei valutare în devize convertibile, în conformitate cu prevederile art. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 1.356/1990 și ale art. 33 din Legea nr. 34/1991, precum și la regularizarea eventualelor diferențe rezultate.

**2. Cu privire la operațiunile de încasări și plăți în valută după 31 decembrie 1989**

2.1. — În perioada 1990—1991, datorită scăderii masive a exporturilor și creșterii rapide a importurilor, au fost epuizate rezervele valutare ale țării, existente la 31 decembrie

1989, care însumau circa 2 miliarde dolari S.U.A., și s-a început îndatorarea externă a țării prin apelarea la credite externe care, la finele anului 1991, însumau 897 milioane dolari S.U.A.

Măsurile luate în anii 1990—1991 nu au fost de natură să asigure menținerea nivelului exporturilor și echilibrarea balanței de plăți externe, situație care s-a datorat și următorilor factori:

— liberalizarea importurilor fără ca Ministerul Comerțului și Turismului să ia, concomitent, măsuri pentru stimularea exportului și asigurarea echilibrului valutar în activitatea de comerț exterior, așa cum avea obligația, potrivit Hotărârii Guvernului nr. 805 din 20 iulie 1990;

— autorizarea plăților în valută de către Banca Națională a României s-a făcut fără respectarea prevederilor Legii nr. 15/1990, potrivit cărora avea obligația de a nu autoriza importurile de bunuri care „se pot procura din țară în condiții competitive“, în scopul asigurării echilibrării balanței de plăți externe.

La neajunsurile semnalate a contribuit și ineficacitatea reglementărilor valutare ale Băncii Naționale a României, precum și lipsa unui control ferm din partea acesteia asupra modului de respectare a normelor respective.

2.2. — Mecanismele create în perioada 1990—1991 cu privire la regimul valutar au depășit, uneori, cadrul legal și nu au fost de natură a stimula producția de export și, respectiv, a asigura resursele necesare echilibrării balanței de plăți externe.

Relevant este faptul că, deși legile nr. 15/1990 și nr. 31/1990 prevedeau posibilitatea agenților economici de a dispune de 50—70% din veniturile nete în valută, prin Hotărârea Guvernului nr. 763 din 11 noiembrie 1991, aceste drepturi au fost anulate, agenții economici fiind obligați să cedeze statului toată valuta încasată.

Măsura nu a dus însă la creșterea rezervelor valutare ale statului, deoarece valuta colectată a fost folosită, în cea mai mare parte, pentru acoperirea unor goluri de resurse pretinse de Banca Română de Comerț Exterior — S.A.

### **3. Cu privire la utilizarea sumelor încasate din creanțe externe**

În perioada 1990—1991 au fost încasate creanțe externe, în principal pe relația Republica Arabă Egipt, în sumă totală de 219 milioane dolari S.U.A., care a fost utilizată pentru investiții în obiective turistice (21,0 milioane dolari), importuri de mărfuri egiptene (196,0 milioane dolari) și pentru finanțarea altor cheltuieli (2,0 milioane dolari).

În legătură cu utilizarea acestor creanțe s-a constatat că:

— mărfurile importate în contul creanțelor au fost, în principal, bunuri de consum care, în majoritatea cazurilor, se produc și în țară;

— o parte importantă din contravaloarea în lei a bunurilor importate, peste 68 miliarde lei, a fost folosită, în mod nelegal de către societățile comerciale importatoare, în loc să fie virată la bugetul de stat.

### **4. Principalele deficiențe constatate la Banca Română de Comerț Exterior — S.A.:**

4.1. — Facilitarea procurării de valută prin nerespectarea Regulamentului valutar și la un curs de schimb inferior celui oficial.

De exemplu: Banca Română de Comerț Exterior — S.A. a vândut unor clienți ai săi, în baza unui acord încheiat cu Banca Națională a României, suma de 158 milioane dolari S.U.A. pentru efectuarea de plăți la extern, la cursul de schimb de 226 lei/dolar în vigoare la data încheierii acordului, cu toate că plățile la extern urmau a se efectua ulterior, când, de fapt, cursul de schimb a ajuns până la 817 lei, deci de aproape 4 ori mai mare.

Consecințele acestor operațiuni au fost următoarele:

a) creșterea datoriei publice și a obligațiilor bugetului de stat prin transferul nelegal și nejustificat pe seama acestuia al influențelor nefavorabile de curs înregistrate la acest credit.

Datorită deprecierei leului în raport cu dolarul S.U.A., pe perioada de la data acordării și până la restituirea creditului s-au înregistrat diferențe nefavorabile de curs valutar, care însumează 171 miliarde lei, cu care este ținut dator bugetul de stat;

b) diminuarea rezervelor valutare ale statului prin restituirea, din aceste rezerve, a sumei respective.

Din aceleași rezerve s-au plătit și dobânzi în sumă de peste 10 milioane dolari S.U.A. la creditul respectiv;

c) favorizarea unor clienți care au beneficiat de avantaje substanțiale prin cumpărarea valutei la un curs de schimb mai mic, ceea ce a facilitat o concurență nelegală între importatori, întrucât ceilalți clienți au procurat valuta la un curs de până la 2—3 ori mai mare.

4.2. — Acordarea de credite în lei pentru procurarea de valută în afara pieței valutare, operațiuni interzise de Regulamentul valutar.

Spre exemplu: unei singure societăți comerciale cu capital social privat i s-au acordat credite în sumă totală de 2,8 miliarde lei cu care aceasta a cumpărat suma de 6,6 milioane dolari S.U.A. în afara pieței valutare.

Subliniem și faptul că prin adresa nr. 746 din 28 decembrie 1993, conducerea Băncii Române de Comerț Exterior — S.A. a comunicat Camerei Deputaților, la solicitarea comisiei de analiză a activității Băncii Naționale a României și a băncilor comerciale, că „Banca Română de Comerț Exterior — S.A. nu a acordat nici un credit al cărui scop să fie în mod explicit cumpărarea de valută“, ceea ce nu corespunde situației reale.

4.3. — Acordarea de credite în valută unor clienți, pentru plata importurilor, pe care le-a recuperat ulterior în lei, ceea ce reprezintă în fapt operațiuni deghizate de vânzare de valută în afara pieței valutare.

4.4. — Favorizarea unor agenți economici prin acordarea de credite în lei și în valută, numai pe riscul său fără să solicite constituirea de garanții materiale asiguratorii, iar în unele cazuri nici nu a încheiat convenții de credit, contrar prevederilor Legii nr. 33/1991 privind activitatea bancară și propriilor sale norme de lucru și, în consecință, în cazul unor agenți economici care nu au mai restituit creditele primite, banca nu a mai avut posibilitatea executării unei garanții materiale și, ca urmare, a fost prejudiciată cu sumele nerambursate și cu dobânzile datorate.

De exemplu: s-au acordat numai unei singure societăți comerciale, în perioada noiembrie 1990 — ianuarie 1991, credite în valută de 3,4 milioane dolari S.U.A., care nu au fost restituite băncii până la data controlului, deși erau scadente din luna noiembrie 1991.

O parte din acest credit, respectiv suma de 2,6 milioane dolari S.U.A., a fost transformată, în luna martie 1992, din valută în lei (0,5 miliarde lei), la cursul de 198 lei/dolar, în vigoare la data plăților la extern.

Ca urmare acestei operațiuni de transformare a creditului din valută în lei, Banca Română de Comerț Exterior — S.A. a înregistrat o pierdere de 4,3 miliarde lei, întrucât creditul de 2,6 milioane dolari S.U.A. reprezenta, la cursul de la finele anului 1994, suma de 4,8 miliarde lei și nu 0,5 miliarde lei cu cât apare dator acest client în evidența băncii.

S-a pus la dispoziție unei societăți comerciale, în număr, suma de 100.000 dolari S.U.A., preluată abuziv din contul altei societăți comerciale, sumă care a fost restituită societății comerciale abia după un an, dintr-un credit în valută, acordat de aceeași bancă și care nu era rambursat până la data controlului.

De precizat că la data acordării acestui credit, de 100.000 dolari S.U.A., societatea comercială în cauză avea la bancă obligații restante de peste 1 miliard lei.

4.5. — Unele societăți comerciale cu capital social privat au beneficiat, în permanență, din partea băncii, de un tratament preferențial, cu totul aparte față de alți clienți, întrucât li s-au pus la dispoziție importante fonduri în valută și în lei prin nerespectarea reglementărilor în vigoare, în sensul că nu s-au constituit garanții materiale și nu s-au încheiat contracte sau convenții de credite cu aceștia, majoritatea operațiunilor fiind aprobate de persoane care nu aveau competența necesară.

Aceste operațiuni prezintă riscuri și, ca atare, în unele cazuri, au dus la înregistrarea de pierderi de către bancă.

Astfel, în condițiile în care toți agenții economici nu dispuneau de resursele financiare necesare la începutul activității, pentru unii dintre aceștia, banca a asigurat accesul necondiționat la credite în valută și în lei, fără să le pre-

tindă garanții materiale, dându-le astfel posibilitatea să beneficieze de conjuncturile favorabile apărute (majorări de prețuri, modificări ale cursului leului etc.), pe seama cărora au obținut profituri substanțiale, sporindu-le spectaculos capitalul social.

Comparativ cu aceștia, celorlalți agenți economici li s-au aplicat, în mod strict, prevederile normelor bancare, și li s-a pretins garanții materiale de cel puțin 120% față de creditele solicitate, precum și îndeplinirea altor condiții, creându-se, în acest fel, o diferențiere rapidă a agenților economici prin practicarea unor forme de concurență neloială.



Toate aceste nereguli fac obiectul a 11 acte de control, dintre care 10 au fost trimise la Parchetul General, iar unul a fost înaintat de procurorul general financiar Secției jurisdicționale a Curții de Conturi.

*C. Cu privire la utilizarea subvențiilor și alocațiilor bugetare pentru investiții, în anii 1990 și 1991, de către regiile autonome de interes național*

Ca urmare a controlului s-a constatat că s-a acordat la un număr de 5 regii autonome subvenții mai mari decât cele cuvenite, în sumă de 2.303,8 milioane lei, fără a fi restituite în termenul legal la bugetul de stat.

Încasarea acestor subvenții în mod necuvenit s-a datorat, în principal, cuprinderii, în calculul fundamentării necesarului de subvenții pe anul 1991, a unei valori a producției mai mare decât cea efectiv realizată sau a unor cheltuieli care nu privesc realizarea produselor sau serviciilor aprobate a fi subvenționate de la bugetul de stat.

Actele de control conținând aspecte de natură penală au fost trimise de către procurorul financiar la parchetele de pe lângă tribunale.

#### *Utilizarea alocațiilor*

În anii 1990 și 1991 au fost acordate de la bugetul de stat alocații pentru investiții în sumă de 14.328,1 milioane lei.

Din cele 11 regii autonome de interes național care au beneficiat de alocații bugetare pentru investiții, organele Curții de Conturi au verificat un număr de 8, care au utilizat 92% din totalul alocațiilor bugetare acordate de la bugetul de stat.

Controalele efectuate au scos în evidență că, în general, au fost respectate actele normative care reglementează această materie, deficiențele constatate constând fie în faptul că nu a fost respectată destinația alocațiilor bugetare acordate, fără însă a se perturba activitatea regiei, fie că au fost înregistrate eronat în evidența contabilă. Concret, aceste deficiențe au fost următoarele:

— au fost efectuate o serie de „cheltuieli de capital“ din alocații bugetare primite în anii 1990 și 1991 de către regiile autonome de interes național fără respectarea prevede-

rilor Legii nr. 10/1991 și ale legilor bugetare anuale, în care se menționa utilizarea acestora pentru întreprinderi noi și dezvoltări importante.

Contrar acestor prevederi, alocațiile bugetare au fost utilizate, în unele cazuri, pentru procurarea de obiecte de inventar și mijloace fixe necuprinse în listele de investiții aprobate;

— au fost înregistrate eronat în evidența contabilă alocațiile bugetare primite pentru investiții, încălcându-se prevederile Legii nr. 82/1991.

În timpul controlului, deficiențele menționate mai sus au fost înlăturate prin evidențierea corectă în contabilitate a alocațiilor bugetare pentru investiții, primite de la bugetul de stat.

#### D. Formarea și gestionarea datoriei publice

Evoluția datoriei publice interne, în perioada 1990—1991, a fost următoarea:

— miliarde lei—

1989	—
1990	3,8
1991	41,1

Datoria publică internă, înregistrată în această perioadă, provine exclusiv din deficitul bugetar înregistrat la finele anilor respectivi, care a fost acoperit astfel:

— 3,8 miliarde lei prin Legea nr. 7/1992;

— 41,1 miliarde lei printr-un împrumut de stat contractat de Ministerul Economiei și Finanțelor, aprobat prin Legea nr. 74/1991.

#### Datoria publică externă

Evoluția datoriei publice externe în perioada 1990—1991 a fost următoarea:

— milioane dolari —

1989	224,0
1990	223,0
1991	967,0

Deși volumul creditelor externe contractate a fost mult mai mare, tragerile efective reflectate în datoria externă au fost mult mai reduse, astfel:

— milioane dolari —

	Credite contractate	Credite trase (angajate efectiv)	Credite rambursate
1990	243,0	223,0	—
1991	1.922,2	998,5	31,5

Din creditele angajate cu Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (180,0 milioane dolari) și cu Banca Europeană pentru Investiții (31,0 milioane dolari) nu s-au tras decât 3,3 milioane dolari, respectiv 1,56%.

Din creditele aprobate de Fondul Monetar Internațional, în sumă de 856,2 milioane dolari, pentru anul 1991 nu s-a putut beneficia de suma de 84,0 milioane dolari, reprezentând ultima tragere din 15 decembrie 1991, datorită nerealizării criteriilor de performanță convenite cu Fondul Monetar Internațional prin Aranjamentul stand-by (neasigurarea rezervelor internaționale și neîncadrarea în volumul de credite convenit).

#### E. Constituirea și utilizarea fondurilor speciale și a fondurilor de tezaur

În anul bugetar 1990 și în cei anteriori nu a funcționat în economia românească sistemul fondurilor speciale și al fondurilor de tezaur.

Din controlul efectuat de organele abilitate ale Curții de Conturi asupra conturilor de execuție întocmite la nivelul ordonatorilor principali, secundari și terțieri de credite pentru anul bugetar 1991, s-a constatat că unele fonduri speciale au fost constituite și utilizate fără bugete aprobate de Parlamentul României sau cu abateri (fond special din diferențe favorabile din reevaluarea stocurilor, fondul din vânzarea locuințelor).

La constituirea și utilizarea fondurilor de tezaur, abaterile au constat în nerespectarea destinațiilor legale în utilizarea acestor fonduri, în neluarea măsurilor de negociere, cu sucursalele Băncii Comerciale Române — S.A., a dobânzilor legale pentru disponibilitățile din conturile bancare etc.

## Partea a III-a

### Execuția bugetară pe anul 1992 și administrarea patrimoniului public și privat al statului în perioada 1992 — 1994

#### CAPITOLUL 1

#### Aspecte generale

Pentru exercițiul bugetar al anului 1992, ponderea unităților și a cheltuielilor verificate reprezintă:

1992

— în % —

	Numărul de unități verificate	Volumul de cheltuieli
— Bugetele publice locale	15,1	78,0
— Bugetul de stat	26,0	70,4
— Bugetul asigurărilor sociale de stat	67,1	97,4

Controlul la ordonatorii de credite bugetare s-a efectuat în funcție de limitele valorice aprobate conform legii, avându-se în vedere efectivele reduse de controlori, așa cum s-a arătat.

Principalele fenomene negative de amploare, rezultate din control în zona indisciplinei bugetare, constau în: schimbarea destinației alocațiilor bugetare aprobate; finanțarea cheltuielilor aferente unui exercițiu bugetar din alocațiile aferente altui exercițiu bugetar; plata cu anticipație a unor mărfuri, a executării de lucrări sau de servicii prin abateri de la normele legale; nevirarea la bugetul de stat a sumelor datorate legal din impozite, taxe și alte obligații; nerespectarea de către unitățile administrativ-teritoriale locale a normelor și normativelor de cheltuieli stabilite de Guvern pentru unitățile finanțate de la bugetul de stat etc. și, nu în ultimul rând, nerealizarea veniturilor convenite bugetului public național. Ordonatorii de credite au invocat existența unor situații critice, cum ar fi: aprobarea cu întârziere a bugetului de stat și, respectiv, a bugetelor locale; punerea la dispoziție a creditelor bugetare aprobate, în mod neritmic și în neconcordanță cu nevoile reale; alocarea, în ultima lună și chiar decadă a anului, a unor sume importante, când nu mai pot fi cheltuite până la finele anului respectiv, cu respectarea întocmai a dispozițiilor legale; rectificarea tardivă a bugetelor, în unele cazuri, în anul următor celui la care se referă.

Situațiile invocate s-au confirmat, existența și implicațiile lor fiind constatate și de specialiștii Curții de Conturi.

Pentru eliminarea acestor dificultăți, care au afectat negativ desfășurarea normală a execuției bugetare, se impune satisfacerea cerințelor justificate, invocate de cei controlați și, mai cu seamă, aprobarea bugetelor înainte de începutul anului calendaristic, alocarea fondurilor în concordanță cu eşalonarea în timp a acțiunilor programate prin bugete, operarea, în timp oportun, a rectificărilor legale ale bugetelor publice, impuse de legislație și de noile realități etc.

La originea multor abateri de la reglementările legale se află indisciplina bugetară de care au dat dovadă unii ordonatori de credite, generată de neînțelegerea sau neacceptarea exigențelor ce trebuie să existe în domeniul complex al utilizării fondurilor publice, manifestarea unor tendințe de abuzuri, ilegalități, precum și de autonomie excesivă în utilizarea acestor fonduri, în afara limitelor legale.

Din zona situației, evoluției, administrării și utilizării patrimoniului public și privat al statului, principalele fenomene negative care s-au manifestat au constat în: subevaluarea elementelor patrimoniale în acțiunile de vânzare și de privatizare, scoaterea nelegală din funcțiune a unor active fixe, închirieri nelegale sau cu chirii nelegale ale unor active fixe, vânzări în condiții nelegale de active fixe și circulante, deficiențe grave în gestionarea patrimoniului, incorectitudinea inventarierilor și bilanțurilor contabile, schimbarea destinației subvențiilor și alocațiilor bugetare, nevirarea sumelor convenite bugetului public național, alimentarea artificială a blocajului financiar, acordarea de avansuri fără contraprestații, angajarea și derularea de credite cu garanții guvernamentale, în condiții nelegale, și altele.

#### *A. Schimbarea destinației alocațiilor bugetare, stabilită prin bugetele aprobate, în situații nepermise de lege*

Abateri de acest fel au fost constatate la 25% din totalul ordonatorilor de credite verificați, precum și la 23% din totalul regiilor autonome și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat controlate.

Întinderea fenomenului a fost însă mult mai mare, situația reală fiind mascată de practica unor ordonatori de credite care, la finele exercițiului bugetar, cu prilejul rectificării bugetului, și-au aliniat prevederile de credite bugetare la nivelul cheltuielilor efectuate, pe total și pe structură, făcând să nu apară nici o abatere între prevederi și execuție.

Din multitudinea de spețe de acest fel redăm, în continuare, doar câteva, care considerăm că sunt mai încărcate de semnificații.

1. Încasarea nelegală de la bugetul de stat de subvenții peste nivelul pierderilor înregistrate care, în loc să fie restituite bugetului de stat au fost folosite în alte scopuri, ca de pildă achiziționarea de autobuze, acordarea de avansuri pentru procurarea de piese de schimb, care nu au fost primite nici până la data controlului (sute de milioane de lei, care erau în aceste situații de mai mult de 2 ani), achiziționarea de televizoare și de zahăr de la societăți comerciale cu răspundere limitată, produse ce nu intrau în obiectul lor de activitate (dând și avansuri, acestea constituind practic o creditare deghezată, fără dobândă) etc.

2. Folosirea sumelor primite de la bugetul de stat pentru realizarea unor lucrări de alimentări cu apă, de canalizare și altele de larg interes cetățenesc, în alt scop (pentru rambursarea unor credite și plăți de dobânzi care nu aveau legătură cu aceste lucrări etc.).

3. Reținerea, de către unele ministere, nelegal, și utilizarea unor importante sume destinate bugetului de stat, pentru:

a) garantarea, pentru terțe persoane, a unor credite de valori mari care nu aveau nimic comun cu specificul activității lor;

b) reținerea unor venituri din activitatea proprie de valori mari, fără aprobare, care, potrivit legii, se cuveneau bugetului de stat, și utilizarea lor peste cheltuielile prevăzute în bugetul aprobat;

c) efectuarea, la finele anului, de plăți nedatorate (fictive), urmate de restituirea sumelor în anul următor, și utilizarea lor în afara prevederilor bugetare (uneori sumele astfel virate au fost utilizate de societăți comerciale cu capital social privat, timp îndelungat, fără contraprestație și fără dobândă).

#### *B. Cu privire la determinarea drepturilor convenite bugetului public național*

Drepturile convenite bugetului public național nu exprimă volumul integral al sumelor datorate de plătitori, în primul rând datorită faptului că în calcul nu s-au inclus toți plătitorii, iar în al doilea rând, pentru că atunci când au fost

incluși nu s-au avut în vedere toate obligațiile de plată. De exemplu: la Direcția generală a finanțelor publice a municipiului București s-a constatat că din 44.925 agenți economici, înscriși în evidență cu cod fiscal, 16.173, deci 36%, nu au depus bilanț pentru activitatea anului 1992 și nu s-a făcut controlul necesar pentru clarificarea situației. În același timp, în fișele de evidență fiscală de la organele Ministerului Finanțelor nu s-au trecut toate obligațiile de plată ale agenților economici respectivi (I.C.M., accize etc.).

Pentru alte venituri fiscale, ca: impozitul pe profit, impozitul pe salarii, taxa asupra mijloacelor de transport etc., prevederile din bugetul de stat elaborate de Direcția generală a trezoreriei au fost subevaluate față de conturile de execuție primite din teritoriu, cu 7% la impozitul pe salarii și cu 4% la impozitul pe profit, iar la alte impozite și taxe, diferențele între bazele de date au fost de până la 34%.

În bugetul de stat nu au fost cuprinse veniturile din rămășițele anului anterior, care reprezentau circa 15% din veniturile bugetului, modalitate de lucru care a dus la majorarea artificială a deficitului bugetar.

Dintre veniturile cuvenite bugetului de stat, neevidențiate și nevirate acestuia, utilizate în alte scopuri, menționăm taxele pentru folosirea drumurilor, percepute la punctele de trecere a frontierei, care, la paritatea monedei din anii 1991 și 1992, reprezentau circa 8 miliarde lei.

Printre deficiențele constatate, cuprinse în rapoartele la care facem referire, este și lipsa unei metodologii de cuantificare a veniturilor cuvenite bugetului public național și neurmărirea sistematică și fermă a încasării acestor drepuri. La situațiile constatate a contribuit și lipsa de personal din acest domeniu, datorată salarizării nestimulative a acestuia.

În legătură cu fondurile speciale, constituite în anul 1992, controlul a constatat că, în pofida legii, s-au constituit 4 fonduri speciale, necuprinse în legea bugetară aprobată, dar care au fost aprobate prin hotărâri ale Guvernului sau de către primul-ministru. Acestea au fost:

1. fondul constituit din diferențele favorabile din reevaluarea stocurilor de aur și argint (247 miliarde lei);
2. fondul constituit din diferențe favorabile din reevaluarea stocurilor materiale (31,9 miliarde lei);
3. fondul constituit din ajutoare economice externe nerambursabile (10,7 miliarde lei);
4. fondul constituit din diferențele favorabile din reevaluarea activelor și pasivelor în valută (3,4 miliarde lei).

Aceste fonduri, utilizate fără aprobarea Parlamentului României, au reprezentat 28,4% din veniturile aprobate prin legea bugetară anuală.

De altfel, diferențele favorabile din reevaluarea stocurilor de aur și argint, din anii 1991 și 1992, au însumat 347 miliarde lei, fiind utilizate integral în economie, deși, potrivit legii, cu aceste diferențe trebuiau compensate diferențele nefavorabile, iar soldul urma să fie regularizat cu bugetul de stat.

Consecințele acestor abateri au fost, în principal, următoarele:

- majorarea nelegală a obligațiilor bugetului de stat;
- creșterea masei monetare, prin emisiune, fără acoperire, cu impactul inflaționist aferent, întrucât aceste diferențe au existat numai scriptic, deoarece stocurile de aur și argint nu au fost valorificate.

Considerăm că utilizarea de fonduri, mai cu seamă de asemenea proporții, în afara aprobării Parlamentului României, constituie abateri grave, întrucât Parlamentul poate ajunge oricând la concluzia că acestor fonduri li se putea da o altă destinație, mai avantajoasă, pentru societatea românească.

### C. Cu referire la deficitul bugetar și datoria publică

Deficitul bugetar și datoria publică sunt doi indicatori macroeconomici cu impact deosebit asupra generațiilor viitoare, care angajează, nemijlocit, viitorul țării. Ca urmare, în aceste domenii trebuie să se respecte cu fermitate prevederile legii.

Principala concluzie de ansamblu referitoare la acești indicatori, cuprinsă în Raportul public pentru anul 1992, aprobat de către Plenul Curții de Conturi, este aceea că atât deficitul bugetar, cât și datoria publică, prezentate Parlamentului României, nu exprimă situația reală, întrucât acestea au, în fapt, o dimensiune mult mai mare decât cea raportată. Astfel, datoriile statului, neachitate unor creditori interni și nereflectate în datoria publică, însumau la finele anului 1992 — 495 miliarde lei și 476 milioane dolari S.U.A. (circa 230 miliarde lei la cursul valutar la finele anului 1992), reprezentând de circa 3 ori deficitul bugetar declarat. Potrivit datelor din bilanțurile contabile ale băncilor (Banca Națională a României și Banca Română de Comerț Exterior — S.A.), la data controlului (30 septembrie 1994), precum și celor din contabilitatea trezoreriei, rezultă că aceste datorii s-au menținut, în cazul celor în valută (476 milioane dolari), iar cele în lei au crescut de la 495 la 4.700 miliarde lei, totalizând deci peste 5.500 miliarde lei.

Între aceste datorii sunt și unele care s-au creat pe baza unor garanții de plată a importurilor, date de Ministerul Finanțelor unor societăți comerciale cu capital de stat și privat, fără a reglementa cu acestea și cu Banca Română de Comerț Exterior — S.A. condițiile de garanție și de recuperare a sumelor plătite în cazul executării garanțiilor.

Alte împrumuturi în contul statului, contractate în afara prevederilor legale, neevidențiate în datoria publică, provenite din anii 1991 și 1992, au fost cele contractate de Banca Națională a României, în sumă de 1,0 miliarde dolari, din care, la data controlului (30 septembrie 1994) încă mai era de restituit suma de 475 milioane dolari S.U.A. Aceste operațiuni au fost generate și de neregulile în evidența constituirii și utilizării rezervei valutare a statului, arătate mai sus.

Însemnate presiuni asupra bugetului de stat, însumând circa 1.030 miliarde lei, erau acumulate în legătură cu creditele externe primite de la instituțiile financiare internaționale, administrate de către Ministerul Finanțelor, astfel:

a) în anul 1992 s-au primit de la organismele menționate credite în sumă de 564 milioane dolari S.U.A., iar în anul 1993, de 134,6 milioane dolari, în total 698,6 milioane dolari, contravaloarea în lei a acestora la data primirii fiind de 204,0 miliarde lei, ceea ce revine, în medie, circa 300 de lei pentru un dolar.

Pentru restituirea acestor credite, la 31 decembrie 1994 era necesară o sumă în lei de circa 6 ori mai mare decât cea obținută din vânzarea valutei la data primirii creditelor (204 miliarde lei), înregistrându-se, ca urmare a devalorizării leului, până la 31 decembrie 1994, influențe nefavorabile în sumă de 1.030 miliarde lei, care, potrivit datelor din contabilitatea trezoreriei statului, au evoluat astfel:

- 242 miliarde lei la 31 decembrie 1992;
- 687 miliarde lei la 31 decembrie 1993;
- 1.030 miliarde lei la 31 decembrie 1994.

Evoluția în continuare a acestor influențe va fi determinată de evoluția cursului valutar al leului față de cel existent la 31 decembrie 1994 până la rambursarea creditelor externe, prevăzută a fi făcută în perioada 1997 — 2002;

b) pentru acoperirea influențelor nefavorabile de natura celor menționate, prin Hotărârea Guvernului nr. 190/1992 s-au stabilit măsuri de fructificare, de către Ministerul Finanțelor, a disponibilităților în lei provenite din creditele externe (din vânzarea pe piața valutară a valutei), prin acordarea de credite în lei agenților economici, cu dobândă negociabilă sau prin constituirea de depozite, prin licitație, la instituțiile bancare.

Potrivit aceleiași hotărâri, disponibilitățile urmau a fi folosite pentru finanțarea rambursabilă pe termen scurt, mijlociu și lung a obiectivelor stabilite prin programul de reformă al Guvernului în domeniul economico-financiar și monetar, precum și pentru dezvoltarea relațiilor comerciale cu alte state, pe bază de contracte de împrumut, cu dobândă negociabilă fundamentată pe studiile tehnico-economice de fezabilitate și pe situația financiară a agenților economici respectivi.

Din controlul efectuat a rezultat că cea mai mare parte din aceste disponibilități nu a fost utilizată pentru scopurile menționate, iar în cazurile în care a fost folosită pentru astfel de destinații, a rezultat o valorificare cu eficiență scăzută.

Astfel, din datele puse la dispoziție de către Ministerul Finanțelor rezultă că la 31 decembrie 1994, circa 80% din disponibilități (245,7 miliarde lei) erau folosite pentru acoperirea parțială a deficitelor bugetare înregistrate în anii 1991—1993, pentru care au fost suportate de la bugetul de stat dobânzi în sumă de 149 miliarde lei.

Având în vedere că disponibilitățile provenite din credite externe depășesc 300 miliarde lei și ținând seama de necesitatea creșterii eficienței utilizării acestora, pe lângă măsurile luate de Curtea de Conturi, propunem să se analizeze de către Parlamentul României oportunitatea reglementării acestor disponibilități prin lege, ca fond special, atât în ce privește constituirea și utilizarea lor, cât și ca destinație a veniturilor rezultate din fructificarea lor.

#### *D. Observații privind administrarea patrimoniului public și privat al statului*

Controlul s-a axat, cu prioritate, asupra modului de gestionare a patrimoniului public și privat al statului, îndeplinirii obligațiilor față de bugetul de stat și față de instituțiile publice, precum și asupra modului de utilizare a fondurilor bugetare sau a fondurilor speciale. S-au constatat numeroase abateri de la prevederile legale cu caracter financiar-contabil, care, în principal, se referă la următoarele:

1. Aplicarea incorectă, de către administratorii societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat și ai regiilor autonome, a prevederilor legale în ce privește asocierea pentru constituirea de societăți comerciale mixte sau de realizare a unor activități și obiective comune, în cazul regiilor autonome. În concret, aceste abateri reprezintă: subevaluarea aportului societăților comerciale cu capital social de stat la constituirea capitalului social al societăților comerciale nou-înființate; nevărsarea integrală și la timp a capitalului social subscris de către asociați; participarea neechitabilă la repartizarea dividendelor; acordarea gratuită a unor spații și avantaje materiale și bănești noilor societăți comerciale înființate în detrimentul societăților comerciale cu capital majoritar de stat și al regiilor autonome asociate; neîndeplinirea, de către administratorii societăților comerciale cu capital majoritar de stat și ai regiilor autonome, a obligațiilor legale de a apăra drepturile unităților pe care le reprezintă, în calitate de acționari la noile societăți comerciale înființate.

2. Nerespectarea, de către administratorii societăților comerciale și ai regiilor autonome, a obligațiilor ce le revelează de a efectua inventarierea și reevaluarea elementelor patrimoniale, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 945/1990 și nr. 26/1992, precum și ale normelor metodologice date în aplicarea acestora. S-au constatat, la un număr de 231 de societăți comerciale și regii autonome, subevaluări totale de 92,4 miliarde lei și ale capitalului social înregistrat de societăți comerciale cu 77,5 miliarde lei, valori la nivelul anului 1992.

Subevaluările menționate au avut loc, în principal, prin: necuprinderea în operațiunea de reevaluare a tuturor elementelor patrimoniale prevăzute de lege; stabilirea incorectă a gradului de uzură fizică a unor mijloace fixe; scoaterea din evidența contabilă și din patrimoniu a unor mijloace fixe, fără ca ele să fie casate efectiv, multe dintre acestea



aflându-se în funcțiune la data controlului; nereevaluarea unor investiții puse în funcțiune, dar pentru care nu s-au întocmit actele de înregistrare în evidență ca mijloace fixe; necuprinderea în acțiunea de reevaluare a investițiilor în curs de execuție; utilizarea unor indici de actualizare sau a unor prețuri inferioare celor legal stabilite; înregistrarea eronată a rezultatelor reevaluării.

3. Nerespectarea normelor legale de către administratorii de societăți comerciale și regii autonome privind stabilirea prețurilor de vânzare a unor mijloace fixe și active, precum și a tarifelor de dare în locație de gestiune sau închiriere a acestora.

Referitor la vânzările de mijloace fixe și active s-au constatat numeroase abateri, dintre care menționăm: nerespectarea procedurilor legale de evaluare sau reevaluare a activelor și mijloacelor fixe, prin aceasta fiind subdimensionate prețurile de pornire a licitațiilor, respectiv a celor de negociere; neorganizarea de licitații sau ținerea lor formală, prin nerespectarea procedurilor de organizare și desfășurare; neîncasarea integrală sau la termenele contractuale a contravalorii activelor și mijloacelor fixe vândute; acordarea nelegală a unor facilități; folosirea sumelor rezultate din vânzarea unor active sau mijloace fixe în alte scopuri decât cele stabilite prin art. 62 din Legea nr. 58/1991, precum și prin art. 3 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 740/1990.

Cele mai frecvente abateri de la actele normative care reglementează aceste domenii (Legea nr. 15/1990; Hotărârea Guvernului nr. 1.228/1990; Hotărârea Guvernului nr. 140/1991; Legea nr. 5/1973 și H.C.M. nr. 860/1973 dată în aplicarea Legii nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ și reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași) se referă la: neorganizarea de licitații; punerea la dispoziție, gratuit, de spații și capacități de producție unor agenți economici cu capital social privat; subevaluarea chiriilor, a tarifului locației sau a redevenței; neinclusiunea în contracte de clauze asiguratorii care să permită renegocierea prețurilor și a redevențelor, în funcție de noile condiții ale pieței, nestabilirea termenelor de plată a obligațiilor și a condițiilor de reziliere a contractelor, iar în multe situații, cedarea unor mijloace fără o bază contractuală.

4. Încălcarea normelor legale privind gestionarea bunurilor materiale și bănești aflate în patrimoniul regiilor autonome și al societăților comerciale cu capital social majoritar de stat. S-au acordat sume sau bunuri din patrimoniul propriu unor persoane fizice sau persoane juridice cu capital social privat fără existența unor relații contractuale sau prin depășirea prevederilor din contractele încheiate și fără a primi în schimb bunuri sau a se returna sumele achitate; efectuarea de investiții fără aprobarea consiliului de administrație; achiziționarea de utilaje și instalații de pe piața externă, cu un grad avansat de uzură, unele chiar neutilizabile; cumpărarea de la societăți comerciale cu capital social privat a unor bunuri la prețuri superioare celor prac-

ticate de producător și în situația în care nu erau necesare desfășurării activității productive etc.

5. Necalcularea, neevidențierea sau determinarea incorectă a obligațiilor de plată față de bugetul de stat sau față de alte fonduri stabilite prin lege, având, în principal, ca urmări:

— diminuarea, fără temei legal, a profitului impozabil și, în consecință, a impozitului pe profit;

— necalcularea și nevirarea impozitului pe salarii, a impozitului pe circulația mărfurilor, a taxei pe valoarea adăugată și a accizelor;

— neconstituirea și nevirarea fondurilor pentru asigurările sociale de stat și a altor fonduri speciale.

Aceste situații de evaziune fiscală au fost constatate la un număr de 370 de societăți comerciale cu capital social majoritar de stat și regii autonome, cu consecințe negative, în valoare totală de 175,7 miliarde lei.

6. Depășirea termenelor de plată prevăzute de lege pentru achitarea obligațiilor cuvenite bugetului de stat, precum și a contribuțiilor la fondurile speciale, atât ca urmare a lipsei de disponibilități în cont, cât și a slabului interes al conducerilor executive ale agenților economici pentru aplicarea prevederilor Legii nr. 76/1992, privind efectuarea plăților în ordinea scadenței acestora.

Astfel de situații s-au constatat la un număr de 144 de societăți comerciale cu capital social majoritar de stat și regii autonome care au înregistrat restanțe în plata sumelor datorate bugetului de stat și fondurilor speciale, în valoare de 109,6 miliarde lei (inclusiv majorările).

7. Utilizarea neconformă cu destinația aprobată a unor sume acordate de la bugetul de stat, sub forma subvențiilor pentru compensarea pierderilor și acoperirea diferențelor de preț și de tarif, de către societățile comerciale, respectiv de către regiile autonome. Dintre acestea, cele mai des întâlnite se referă la: întocmirea incorectă a deconturilor prin care s-au solicitat diferențe de preț și de tarif; majorarea artificială a bazei de calcul și utilizarea unor prețuri, altele decât cele aprobate; solicitarea ilegală de diferențe de preț și de tarif pentru produse livrate la export; solicitarea de diferențe de preț și de tarif după ce acestea au fost liberalizate.

În cazul regiilor autonome, abaterile întâlnite cel mai des se referă la:

— schimbarea nelegală a destinației creditelor bugetare între subdiviziunile clasificăției bugetare, precum și utilizarea creditelor aprobate pentru un exercițiu bugetar la finanțarea cheltuielilor altui exercițiu bugetar;

— efectuarea, din credite bugetare, a unor plăți anticipate peste avansurile ce pot fi acordate legal, fără documente legale, ceea ce a dus la creditarea deghizată, fără dobândă, a unor societăți comerciale cu capital social de stat sau privat;

— acordarea de subvenții pentru acoperirea pierderilor, mai mari decât cele legale, în special prin cuprinderea în calcul a unor costuri care nu privesc realizarea produselor și a serviciilor subvenționate de la bugetul de stat;

— utilizarea subvențiilor acordate regiilor autonome în alte scopuri decât cele prevăzute prin lege.

Pentru lichidarea consecințelor abaterilor cu caracter economic și financiar-contabil, constatate la agenții economici, au fost luate o serie de măsuri, cum ar fi:

— virarea, în timpul controlului, la bugetul de stat a impozitelor și taxelor datorate, a creditelor bugetare neutilizate până la finele exercițiului financiar și a subvențiilor acordate peste cele legal aprobate, în sumă de 13,6 miliarde lei;

— constituirea, în timpul și ca urmare a controlului, de către agenții economici, a unor fonduri speciale prevăzute de lege, în sumă de 29,0 miliarde lei, din care, virată operativ pe destinațiile legale, suma de 6,6 miliarde lei;

— sesizarea colegiilor juridictionale competente pentru stabilirea răspunderii juridice, în vederea recuperării unor prejudicii constând în gestionarea necorespunzătoare a bunurilor materiale și bănești aflate în patrimoniul agențiilor economice, pentru recuperarea majorărilor de întârziere privind neplata în termen a obligațiilor față de bugetul de stat sau către alte fonduri speciale stabilite prin lege, precum și pentru subvenții utilizate la compensarea unor cheltuieli nelegale, în sumă de 109,6 miliarde lei;

— sesizarea organelor de urmărire penală pentru fapte de natură infracțională, constând îndeosebi în schimbarea destinației unor fonduri, în sumă de 19,4 miliarde lei.

Prin decizii ale președintelui Secției de control ulterior s-a dispus remedierea unor nereguli, urmare cărora, până la data la care se referă raportul, au fost obținute, în principal, următoarele rezultate:

— înregistrarea în contabilitate și urmărirea recuperării, potrivit legii, a unor lipsuri patrimoniale constatate în timpul și ca urmare a controalelor efectuate, în sumă de 1,1 miliarde lei;

— majorarea cu 46,1 miliarde lei a patrimoniului unor agenți economici și cu 31,2 miliarde lei a capitalului social al acestora, prin refacerea lucrărilor de reevaluare, dispusă ca urmare a controlului efectuat de Curtea de Conturi, întrucât s-au constatat subevaluări față de prevederile hotărârilor Guvernului nr. 945/1990 și nr. 26/1992;

— corectarea profitului declarat de unii agenți economici prin majorarea acestuia cu suma de 23,1 miliarde lei, reprezentând, în principal, costuri nereale cu care s-a diminuat nejustificat profitul și, implicit, impozitul de profit;

— calcularea, înregistrarea și virarea la bugetul de stat, la bugetele locale și la fondurile speciale a unor obligații în sumă de 34,7 miliarde lei, peste cele declarate și virate inițial de agenții economici respectivi;

— virarea la bugetul de stat a unor alocații și subvenții necuvenite, în sumă de 2,8 miliarde lei.

Deciziile prin care s-au dispus măsuri societăților comerciale au fost transmise și conducerii Fondului Proprietății de Stat, pentru a lua măsurile care se impun în vederea înlăturării abaterilor semnalate și intrării în legalitate.

Cu ocazia controalelor efectuate de către organele Curții de Conturi la agenții economici s-au constatat și unele nereguli financiare, pe care însă legislația în vigoare nu le sancționează, ceea ce duce la perpetuarea lor, cu consecințe deosebit de grave asupra integrității patrimoniului statului.

Pentru reglementarea situațiilor respective, în partea a V-a, cap. 6 din raport, s-au făcut unele propuneri de completare sau de modificare a cadrului legislativ existent.

#### *E. Observații privind activitatea celorlalte organe de control financiar din economie*

Pentru îndeplinirea atribuțiilor pe care i le conferă Legea nr. 94/1992, Curtea de Conturi, în calitate sa de organ suprem de control financiar, potrivit art. 92 din legea menționată, are competențe și în legătură cu activitatea celorlalte organe de control financiar din economie, și anume: să evalueze activitatea de control financiar propriu a persoanelor juridice controlate; să emită instrucțiuni cu caracter obligatoriu pentru aceste organe, necesare exercitării în bune condiții a competențelor Curții de Conturi; să solicite organelor de control financiar și ale Băncii Naționale a României să verifice cu prioritate unele obiective, în cadrul atribuțiilor lor legale; să utilizeze rapoartele organelor respective pentru exercitarea de către Curte a funcțiilor sale de control și juridictionale.

Aceste competențe se exercită, atât în relațiile cu organele de control financiar ale statului din structura Ministerului Finanțelor, cât și cu cele de control financiar propriu ale persoanelor juridice, definite în mod expres în Legea nr. 30 din 22 martie 1991 privind organizarea și funcționarea controlului financiar și a Gărzii financiare.

De asemenea, competențele Curții de Conturi se exercită și în legătură cu activitatea organelor de control ale Băncii Naționale a României.

Din controalele efectuate asupra persoanelor juridice prevăzute la art. 18 din Legea nr. 94/1992 (ministere, regii autonome, societăți comerciale, unități administrativ-teritoriale, bănci etc.) a rezultat că abaterile grave cu caracter financiar constatate, unele devenite fenomene prin amploarea lor, prezentate în capitolele anterioare ale raportului Curții de Conturi, s-au datorat și faptului că activitatea de control financiar din economie nu a fost organizată și nu a funcționat în mod corespunzător.

Principalele neajunsuri constatate se referă la următoarele:

1. Deși la art. 3 din Legea nr. 30/1991 se prevede că regiile autonome, societățile comerciale și alte persoane juridice cu activitate economico-socială își organizează con-

trolul financiar propriu, potrivit legii, precum și prevederilor din statutele proprii, s-a constatat că societățile comerciale cu capital social integral sau majoritar de stat au renunțat la acest control.

Situația a fost determinată, în principal, de faptul că modul de organizare și de exercitare a controlului financiar la societățile comerciale nu a fost stabilit în mod concret prin lege și nici Guvernul nu a fost abilitat să aprobe norme în acest sens, ca în cazul ministerelor, departamentelor, altor organe centrale de stat, regiilor autonome, prefecturilor etc.

Problema fiind lăsată exclusiv la latitudinea societăților comerciale, acestea au interpretat, în mod eronat, că activitatea controlului financiar de gestiune este suplinită de controlul efectuat de cenzorii societăților comerciale, ceea ce nu corespunde realității, întrucât atribuțiile legale de control ale acestora diferă substanțial de cele ale controlului financiar de gestiune, reglementate prin Legea nr. 30/1991 și prin Hotărârea Guvernului nr. 720/1991.

Ca urmare, o parte însemnată a patrimoniului statului dat în administrarea societăților comerciale a fost lăsată, atât din punct de vedere legislativ, cât și în fapt, în afara controlului financiar propriu, preventiv și ulterior, cât și în afara controlului extern al statului, având în vedere că în perioada 1990—1992 nu a existat Curtea de Conturi, iar controlul Ministerului Finanțelor, prin modul în care a fost organizat și a funcționat, nu a putut acoperi decât o mică parte din necesități.

Așa se explică faptul că la aproape toate societățile comerciale controlate de Curtea de Conturi până în prezent au fost constatate abateri grave de la legile în vigoare, în special cu privire la gospodărirea patrimoniului, declararea și achitarea obligațiilor către stat.

Lipsa controlului financiar propriu, cât și a controlului statului a permis administratorilor unor societăți comerciale să încalce în mod flagrant și sistematic legile cu privire la inventarierea și reevaluarea patrimoniului, domeniu în care organele Curții de Conturi au constatat subevaluări de valori foarte mari. Din control a rezultat că atât cenzorii, cât și reprezentanții statului pe lângă societățile comerciale, ca membri ai consiliilor de administrație, ai consiliilor împuterniciților statului și ai adunării generale a acționarilor, au propus sau au aprobat bilanțurile agenților economici în cauză, deși aceștia nu efectuaseră inventarierea și reevaluarea patrimoniului, dispuse prin actele normative în vigoare.

Aceeași pasivitate au manifestat cenzorii și împuterniciții statului față de unele ilegalități săvârșite în legătură cu: vânzările de mijloace fixe și de active, locațiile de gestiune și închirierile de spații de producție, asocierile cu unii parteneri străini sau cu societăți comerciale cu capital social privat etc., acțiuni prin care statul a fost dezavantajat și, evident, păgubit.

Lipsa de protecție a patrimoniului statului aflat în administrarea societăților comerciale cu capital social de stat se menține având în vedere că nici Fondul Proprietății de Stat, care răspunde de administrarea acestuia, în calitate de principal acționar, nu are organizat un sistem de control financiar propriu.

Necalcularea, neevidențierea sau determinarea incorectă a obligațiilor față de bugetul de stat și față de alte fonduri stabilite prin lege, constatate la marea majoritate a societăților comerciale controlate și care, în fapt, conturează o tendință evazionistă a acestora, se datorează, de asemenea, în mare parte, lipsei controlului financiar propriu și nesuplirii acestui control de către cenzori.

2. La ministere, departamente și regii autonome, cu toate că prin Hotărârea Guvernului nr. 720/1991 au fost stabilite norme de organizare și de exercitare a controlului financiar propriu, preventiv și de gestiune, acesta nu a funcționat în mod corespunzător datorită, în principal, următoarelor cauze:

a) Dimensionarea, de către persoanele juridice menționate, a aparatului de control financiar, în neconcordanță cu atribuțiile de control prevăzute în Legea nr. 30/1991 și în normele de aplicare aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 720/1991, ori ocuparea în mică măsură a posturilor aprobate.

De exemplu:

Ministerul Industriilor avea organizat un compartiment de control financiar cu 6 posturi, căruia îi revenea sarcina de a controla anual 17 regii autonome, între care: Regia Autonomă de Electricitate „Renel“, Regia Autonomă a Petrolului „Petrom“ București, Regia Autonomă a Gazelor Naturale „Romgaz“ Mediaș etc., gestiunile proprii ale ministerului și instituțiilor publice subordonate acestuia. În fapt, din cele 6 posturi nu erau ocupate decât 2 posturi, ceea ce conducea și la concluzia lipsei de preocupare din partea conducerii ministerului pentru asigurarea unui control competent și eficient asupra modului de gestionare a fondurilor alocate de la bugetul de stat și a patrimoniului public și privat al statului dat în administrarea regiilor autonome.

În Ministerul Agriculturii și Alimentației, pentru controlul a 91 de direcții generale și direcții județene pentru agricultură și alimentație și, respectiv, sanitar-veterinare, laboratoare centrale și regii autonome, s-a organizat un compartiment de control cu 9 posturi, din care numai 3 posturi erau ocupate.

Ministerul Transporturilor a constituit un compartiment de control financiar de gestiune cu 8 posturi, din care era ocupat numai unul pentru controlul a 30 de regii autonome, la care se adaugă unitățile subordonate finanțate din credite bugetare și gestiunile proprii ale ministerului.

La Ministerul Lucrărilor Publice și Amenajării Teritoriului, pentru verificarea gestiunilor proprii, 41 de inspecții județene în construcții și 3 unități finanțate de la bugetul de stat, s-au creat numai 2 posturi cu atribuții de control financiar.

La Ministerul Sănătății, din cele 11 posturi aprobate în cadrul Direcției de control erau ocupate numai 3, dintre care la sfârșitul anului 1994 a rămas ocupat numai un post.

Regia Autonomă a Pădurilor „Romsilva”, de sub autoritatea Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului, și-a creat un compartiment de control financiar propriu, compus numai din 2 posturi.

Regia Autonomă „Rom-Telecom” din București avea la centru un serviciu de control financiar de gestiune format din 5 posturi aprobate, dintre care erau ocupate numai 2 posturi.

b) Subdimensionând aparatul de control și neocupând, decât parțial, posturile, ministerele, departamentele, regiile autonome au eludat, practic, obligațiile legale pe care le aveau potrivit Hotărârii Guvernului nr. 720/1991 de a efectua controlul financiar de gestiune, cel puțin o dată pe an, la unitățile și la gestiunile din structura lor, necontribuind astfel decât în mică măsură la determinarea respectării legilor privind utilizarea fondurilor bugetare, administrarea și gestionarea mijloacelor materiale și bănești, evidențierea și achitarea obligațiilor de plată față de bugetul de stat și față de fondurile speciale.

Abaterile de la disciplina bugetară și prejudiciile constatate la ministere, departamente și regii autonome, consemnate în fișele de observații asupra conturilor de execuție ale ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, precum și în capitolul privind regiile autonome, anexe la raportul Curții de Conturi, confirmă lipsa de eficacitate a organelor proprii de control financiar ale acestora.

Ministerul Muncii și Protecției Sociale are organizate 3 compartimente de control financiar, însumând 307 salariați, din care: un compartiment de control financiar de gestiune, înființat conform Legii nr. 30/1991 și Hotărârii Guvernului nr. 720/1991, compus din 12 persoane, precum și alte 2 direcții de control specializate în domeniul Fondului pentru plata ajutorului de șomaj (135 de persoane) și al asigurațiilor sociale de stat (160 de persoane).

Cu toate acestea, în activitatea ministerului au fost constatate numeroase abateri cu caracter financiar-contabil, așa cum rezultă din fișele de observații asupra conturilor de execuție privind protecția socială, anexate la prezentul raport.

Rețin în mod special atenția abaterile constatate în legătură cu unele plăți efectuate din Fondul pentru plata ajutorului de șomaj pentru întreruperea temporară a lucrului ca urmare a neasigurării resurselor energetice sau a lipsei de comenzi în cadrul unităților producătoare de tehnică militară, pentru calificarea șomerilor, pentru unele dotări etc.

Aceste categorii de cheltuieli nu au fost supuse controlului financiar, nici preventiv și nici ulterior, sumele fiind eliberate, de regulă, la simpla solicitare a beneficiarilor, fără să se verifice îndeplinirea condițiilor stabilite în mod expres

prin legi și alte acte normative care reglementează domeniul respectiv.

3. Activitatea de control financiar la organele administrativ-teritoriale nu era reglementată legal. Astfel, atât în Legea nr. 30/1991, cât și în Hotărârea Guvernului nr. 720/1991 sunt prevăzute sarcini de organizare și de exercitare a controlului financiar pentru prefecturi și pentru Primăria Municipiului București, nefiind menționate consiliile județene.

În fapt, prefecturile nu au organizat compartimente proprii de control financiar, aceste compartimente funcționând pe lângă consiliile județene, însă fără o reglementare legală privind subordonarea, obiectivele de control, modul de valorificare a constatărilor etc.

Edificator în acest sens este faptul că pentru abaterile cu caracter financiar și pentru prejudiciile constatate în sarcina primarilor, ca ordonatori principali de credite, la municipii, orașe, comune, organele de control de pe lângă unele consilii județene au solicitat Curții de Conturi să valorifice constatările lor pe motiv că nu au competențe în acest sens.

4. Controlul financiar al Ministerului Finanțelor — Direcția generală a controlului financiar de stat — a acționat pe o arie restrânsă, datorită și neocupării posturilor de specialitate aprobate, a căror situație, în perioada 1990—1994, se prezintă după cum urmează:

Perioada	Numărul de posturi		%
	aprobrate	ocupate	
1990	926	518	56,0
1991	931	621	66,7
1992	890	639	71,8
1993	890	473	53,1
1994	890	590	66,3

Astfel, în anul 1992 organele Ministerului Finanțelor au verificat modul de administrare și de utilizare a fondurilor alocate de la bugetul de stat numai la 3 ministere și la unitățile județene din subordine (Ministerul Sănătății, Ministerul Justiției și Secretariatul de Stat pentru Handicapați), precum și la 26 de prefecturi și la 62 de primării orașenești.

Nu au fost abordate, în suficientă măsură, unele obiective de control majore, prevăzute de lege, cum ar fi: folosirea fondurilor din dotare și respectarea reglementărilor financiar-contabile în activitatea regiilor autonome și a societăților comerciale cu capital social majoritar de stat; exactitatea și realitatea bilanțurilor contabile ale agenților economici menționați, precum și urmărirea stabilirii corecte, îndeplinirea integrală și la termen a obligațiilor față de bugetul de stat, bugetul asigurațiilor sociale de stat și față de fondurile speciale.

Curtea de Conturi a constatat, în legătură cu stabilirea și încasarea veniturilor bugetului de stat, că Ministerul Finanțelor a efectuat, prin Inspekția generală pentru activitatea internă, îndrumarea și controlul unităților fiscale din teritoriu, numai la 10 direcții generale județene ale finanțelor publice, ceea ce reprezintă 25% din numărul total.

La direcțiile generale ale finanțelor publice necontrolate de către Ministerul Finanțelor, Curtea de Conturi a constatat o serie de neajunsuri, ca de exemplu:

La Direcția generală a finanțelor publice a municipiului București s-a constatat că din totalul de 44.925 agenți economici, 16.173 nu au depus bilanțuri contabile la 31 decembrie 1992 și a fost cuprins în control numai un număr de 5.812 agenți plătitori, respectiv în proporție de 13% din total. La aceeași direcție generală nu a existat în anul 1992 un program de verificare a agenților economici, controalele fiind efectuate, în numeroase cazuri, la solicitarea agenților economici în cauză pentru reducerea impozitelor sau pentru restituirea sumelor plătite în plus ori în urma sesizărilor primite din partea Gărzii financiare și a Inspectoratului General al Poliției.

Deficiențele constatate de Curtea de Conturi la numeroase unități fiscale din teritoriu, în ceea ce privește realizarea, în anul 1992, a veniturilor cuvenite bugetului de stat, denotă și insuficienta preocupare a Direcției generale a controlului financiar de stat din Ministerul Finanțelor pentru îndeplinirea atribuției prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare a ministerului, elaborat în baza Hotărârii Guvernului nr. 328/1991, de a participa împreună cu Departamentul veniturilor statului la analiza și îndrumarea activității aparatului fiscal din teritoriu.

Neajunsurile menționate au condus, în mare măsură, la neîncasarea la bugetul de stat, în anul 1992, a unor venituri însumând 255,5 miliarde lei, care reprezintă peste 95% din deficitul bugetar.

Ministerul Finanțelor nu și-a îndeplinit, de asemenea, sarcina prevăzută la art. 5 din Hotărârea Guvernului nr. 720/1991, în sensul că nu a efectuat controale asupra modului de aplicare a Normelor privind modul de organizare și exercitare a controlului financiar propriu la ministere, departamente, alte organe centrale de stat, prefecturi și Primăria Municipiului București, precum și la regiile autonome, aprobate prin această hotărâre.

5. În baza prevederilor art. 92 lit. c) din Legea nr. 94/1992, Curtea de Conturi a solicitat în luna decembrie 1993 tuturor ministerelor, departamentelor și consiliilor județene ca, în cadrul atribuțiilor lor legale, să verifice cu prioritate unele obiective de control privind respectarea normelor legale în vigoare referitoare la utilizarea fondurilor bugetare, precum și în legătură cu gospodărirea patrimoniului public și privat al statului.

De asemenea, atât în anul 1993, cât și în anul 1994, s-a solicitat Ministerului Finanțelor să verifice execuția bugetară a ordonatorilor secundari și terțiari de credite ai bugetului de stat, care au cheltuieli sub limita valorică pentru care aceștia sunt supuși controlului Curții de Conturi.

Din datele pe care le deținem, solicitările Curții de Conturi nu au fost aduse la îndeplinire decât în mică măsură și cu rezultate ne semnificative.

6. Față de modul nesatisfăcător în care este organizat și se exercită controlul financiar de stat și controlul financiar propriu al ministerelor, departamentelor, regiilor autonome, societăților comerciale, unităților administrativ-teritoriale și altele, Curtea de Conturi a prevăzut în programul său de activitate pe anul 1995 verificarea tuturor structurilor de control financiar din economie, în vederea evaluării acti-

vității acestora, urmând ca în legătură cu această problemă să fie depus un raport separat Parlamentului României.

De asemenea, apreciem că este necesară completarea Legii nr. 30/1991, privind organizarea și funcționarea controlului financiar și a Gărzii financiare cu prevederi referitoare la organizarea și atribuțiile controlului financiar, precum și a modului de valorificare a constatărilor, în cazul:

- societăților comerciale cu capital social integral sau majoritar de stat;

- unităților administrativ-teritoriale.

Instituirea cadrului legal de organizare și de exercitare a controlului financiar propriu, precum și a controlului financiar al statului și în aceste sectoare este necesară, ținând seama de volumul însemnat al patrimoniului de stat dat în administrarea acestora, cât și al fondurilor utilizate din bugetul de stat, de problemele deosebit de importante cu care se confruntă aceste sectoare în etapa actuală de tranziție la economia de piață și, respectiv, la autonomia unităților administrativ-teritoriale.

## Partea a IV-a

### Rezultate, concluzii și propuneri

Având în vedere că:

- Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a intrat în vigoare în luna octombrie 1992;

- potrivit sarcinilor primite de la Senat și de la Camera Deputaților, Curtea de Conturi a avut obligația să efectueze controlul unor obiective și pentru anii 1990—1992, deci pe o perioadă anterioară înființării sale;

- în perioada respectivă (1990—1992) răspunerile se stabileau în baza altor reglementări (Codul muncii), diferite de prevederile Legii nr. 94/1992;

- pentru prejudiciile produse în anul 1990 și în primul semestru al anului 1991 nu se mai puteau stabili răspunderi materiale, întrucât s-a împlinit termenul de prescripție prevăzut de lege (3 ani).

Prin raportul intermediar depus la Parlamentul României în luna iulie 1994, am apreciat necesar să se analizeze de către Parlament complexitatea situațiilor constatate de către organele de control ale Curții de Conturi, în funcție de specificul perioadelor respective, pentru stabilirea modului de valorificare a constatărilor, în scopul prevenirii aspectelor de nemulțumire din partea celor care nu au încălcat legea intenționat.

Din păcate, deși comisiile de specialitate ale Parlamentului României au analizat cu atenție raportul, nu s-au putut găsi alte soluții de rezolvare decât procedurile Curții de Conturi, situații care au generat, în cea mai mare parte, imaginea deformată a activității acesteia.

Însă, oricum ar fi privite aceste abateri și comportamente nelegale sau neoportune și neeficiente, considerăm că trebuie să se înțeleagă că banul public și patrimoniul public și privat al statului sunt ținta preferată a infracțiunilor economice, sunt sursele care alimentează corupția, fraudă, economia subterană, jaful, distrugerea și celelalte fenomene antisociale și antieconomice și că, pentru a se face ordine în economie, pentru a se crea premisele lansării economice și pentru instaurarea regulilor democratice (inclusiv în domeniul economic), trebuie să se facă ordine în aceste

domenii esențiale. Toate aceste nereguli afectează munca și veniturile oamenilor cinștiți, se fac pe buzunarul acestora, iar asanarea lor reprezintă interesele cetățenești și naționale majore din societatea românească.

Indiferent de cauzele abaterilor de la lege, Curtea de Conturi a fost obligată să acționeze, prin pârgii specifice, pentru constatarea și îndreptarea lor, pentru reîntregirea patrimoniului public și privat al statului și pentru a sprijini pe cei interesați, justificat, în demersurile lor pentru ameliorarea legislației care frâna reforma, încetinea ritmul și majora costul tranziției (Curtea de Conturi neavând dreptul de inițiativă legislativă).

Neacționând în acest mod, Curtea de Conturi s-ar fi situat în afara legii și ar fi facilitat amplificarea fenomenelor de indisciplină bugetară, de indisciplină financiară, în general, de degradare a patrimoniului public și privat al statului,

de ineficiență în utilizarea resurselor țării, cu consecințe deosebit de grave.

Rolul Curții de Conturi nu poate fi decât acela de a acționa pentru recăpătarea respectului față de lege de către toți utilizatorii banilor publici și ai patrimoniului public și privat al statului, indiferent de condițiile în care se desfășoară procesele de utilizare a acestora și de poziția pe scara socială a celor obligați să asigure ordine și disciplină, bună administrare și eficiența prevăzută, respectarea fermă a legii.

Or, această poziție firească a Curții de Conturi este interpretată negativ, interpretări care, uneori, incită spiritele, alterează climatul și pune în lumină nefavorabilă activitatea și prestigiul aparatului său.



## REZULTATELE DE ANSAMBLU ALE ACTIVITĂȚII CURȚII DE CONTURI DIN PERIOADA 1993—1995

### 1. Numărul de controale

Explicații	Efectuate în perioada 1993—1995	din care:		
		1993	1994	1995
Numărul controalelor — Total,	11.318	1.865	4.563	4.890
din care:				
— la unități bugetare	7.011	1.717	2.510	2.784
— la agenți economici	4.307	148	2.053	2.106

### 2. Principalele constatări:

— venituri suplimentare cuvenite bugetului public național,	1.000 mld. lei
din care:	
— încasate în timpul și ca urmare a controlului	548 mld. lei
— subevaluări ale patrimoniului public și privat al statului,	1.756,7 mld. lei
din care:	
— cu care s-a reîntregit efectiv patrimoniul public și privat al statului în timpul și ca urmare a controlului	644 mld. lei
— cauze sesizate parchetelor de către procurorii financiari sau completele de judecată ale Curții de Conturi pentru stabilirea răspunderii penale	653 mld. lei
— acte de răspundere civilă	404 mld. lei
— numărul măsurilor de intrare în legalitate transmise conducerilor unităților controlate (din care, cele contestate reprezintă o pondere de sub 5%)	13.081
— plusuri în gestiune înregistrate ca urmare a controlului	11,4 mld. lei
— volumul refuzurilor la controlul preventiv,	627 mld. lei
din care:	
— deschideri de credite	283 mld. lei
— angajări de credite	10 mld. lei
— plăți din credite bugetare	323 mld. lei
— plăți în valută	9 mld. lei
— alte operațiuni	2 mld. lei.



**CONCLUZII ȘI PROPUNERI**

Propunem discutarea de către Camerele reunite ale Parlamentului României și a celorlalte rapoarte depuse de Curtea de Conturi, inclusiv Raportul public anual pe anul 1993, care se va depune în 2—3 săptămâni.

1. Unitățile la care s-au constatat neregulile cuprinse în sinteza de față, modul în care au încălcat legea, consecințele abaterilor și stadiul recuperării pagubelor rezultă din cele două rapoarte mai sus menționate.

2. Discutarea și aprobarea execuției bugetare pe anii 1990, 1991 și 1992.

3. Așteptăm ca dezbaterile parlamentare să se finalizeze cel puțin cu următoarele:

a) Adoptarea unei hotărâri a celor două Camere ale Parlamentului României privind unele urgențe legislative care rezultă din propunerile cuprinse în rapoartele Curții de Conturi și din dezbateri (legea finanțelor publice, legea răspunderii ministeriale, așezarea într-un cadru legal concret și eficient a răspunderilor organismelor implicate în procesul de privatizare, Statutul funcționarului public etc.).

b) Plenul Curții de Conturi consideră utilă elaborarea unui program special pentru inventarierea și sistematizarea legislației în vigoare și a unui calendar de urgențe pentru ameliorarea acesteia și sprijinirea Consiliului Legislativ în realizarea acestei importante lucrări.

c) Considerăm necesară studierea de către Guvern a fenomenelor sesizate prin rapoartele Curții de Conturi, în vederea găsirii soluțiilor de eliminare și de prevenire.

4. În proiectul legii finanțelor publice și în regulamentul Camerelor să se reglementeze modul de depunere și de aprobare a conturilor de execuție bugetară ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat, precum și modul de examinare a rapoartelor Curții de Conturi și de publicare a acestora în Monitorul Oficial al României.

5. Transmiterea, spre avizare, Curții de Conturi, a proiectelor de acte normative care se referă la finanțele publice și la patrimoniul public și privat al statului, domenii care intră în competențele de verificare ale acesteia.

★

★ ★

Curtea de Conturi consideră că a acționat eficient pentru intrarea în funcțiune a instituției într-un timp scurt, că aceasta s-a interpus ferm în calea abaterilor care s-au redus, de la an la an, ca întindere, consecințe și periculozitate, și, ca urmare, sistemele economice și instituțiile publice au început să funcționeze cu mai puține abateri de la cadrul legal, se acționează mai atent pentru limitarea și prevenirea fenomenelor de fraudă, corupție, jaf și distrugere.

**Plenul Curții de Conturi**

**HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI**

**GUVERNUL ROMÂNIEI**

**HOTĂRÂRE**

**pentru aprobarea Acordului  
dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova  
privind colaborarea și cooperarea în domeniul poștelor  
și telecomunicațiilor**

**Guvernul României h o t ă r ă ș t e :**

Articol unic. — Se aprobă Acordul dintre Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind colaborarea și cooperarea în domeniul poștelor și telecomunicațiilor, semnat la Chișinău la 27 decembrie 1995.

PRIM-MINISTRU

**NICOLAE VĂCĂROIU**

Contrasemnează:

Ministrul comunicațiilor,

**Ioan Ovidiu Muntean**

Ministru de stat,

ministrul afacerilor externe,

**Teodor Viorel Meleşcanu**

București, 21 iunie 1996.  
Nr. 484.

**A C O R D****între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova  
privind colaborarea și cooperarea în domeniul poștelor și telecomunicațiilor**

Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova, denumite în continuare *părți*, în dorința de a promova și în viitor colaborarea și cooperarea în domeniul poștelor și telecomunicațiilor, bazate pe condiții reciproc avantajoase, echitabile și pe tradițiile bunei vecinătăți, recunoscând comunicațiile ca un factor important pentru promovarea acestor relații, au hotărât încheierea prezentului acord, convenind următoarele:

**ARTICOLUL 1**

Legăturile poștale și de telecomunicații dintre România și Republica Moldova se efectuează conform prevederilor propriiei legislații, recomandărilor și actelor în vigoare ale Uniunii Poștale Universale, Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor și Conferinței Europene de Poștă și Telecomunicații, precum și prevederilor din prezentul acord.

**ARTICOLUL 2**

Părțile vor lua toate măsurile ce țin de competența lor pentru dezvoltarea și îmbunătățirea continuă a calității legăturilor de poștă și telecomunicații între cele două țări, precum și pentru asigurarea fiabilității acestora.

**ARTICOLUL 3**

Părțile vor încuraja tranzitarea pe teritoriul lor a serviciilor poștale și de telecomunicații și a programelor de radio și de televiziune destinate unor țerte țări sau care provin din țerte țări, ținând seama de condițiile cele mai favorabile pentru ambele părți.

**ARTICOLUL 4**

Părțile se vor consulta și vor stabili, în măsura în care este necesar, modul de repartizare și de folosire a spectrului radioelectric în vederea evitării perturbațiilor reciproce ale serviciilor lor de radiocomunicații și de televiziune.

**ARTICOLUL 5**

În timpul calamităților naturale și al situațiilor sau stărilor excepționale, părțile vor facilita reciproc transmiterea prioritară a comunicațiilor, prin rețelele și mijloacele de telecomunicații proprii.

**ARTICOLUL 6**

Principalele direcții de colaborare reciprocă în domeniul poștelor și telecomunicațiilor sunt:

- a) introducerea legăturilor digitale de telecomunicații pe radiorelee și cabluri cu fibre optice între cele două țări;
- b) dezvoltarea serviciilor telefonice și telegrafice directe și introducerea de noi servicii;
- c) dezvoltarea serviciilor poștale reciproce;
- d) dezvoltarea serviciilor de poștă și de telecomunicații în zonele de frontieră.

**ARTICOLUL 7**

Părțile vor sprijini realizarea cooperării prin:

- informații și documentație;
- consultări reciproce;
- misiuni de experți și grupe de lucru;
- alte forme de colaborare.

**ARTICOLUL 8**

Părțile convin să coopereze la pregătirea punctelor de vedere și la acordarea sprijinului reciproc privind participarea la conferințe și forumuri ale organizațiilor internaționale specializate de poștă și de telecomunicații.

**ARTICOLUL 9**

În domeniul ce intră în sfera de competență a autorităților naționale de reglementare a serviciilor poștale și de telecomunicații, cele două părți vor sprijini cooperarea directă pe teme cum sunt:

- elaborarea și aplicarea actelor normative naționale; stabilirea regimului de licențe și liberalizarea serviciilor;
- determinarea principiilor economice și financiare de piață în sectorul de poștă și telecomunicații;
- utilizarea optimă a spectrului de radiofrecvență și aplicarea principiilor tarifare în domeniu;
- autorizarea de tip a echipamentelor terminale de telecomunicații și recunoașterea reciprocă a acestor autorizații;
- standardizare;
- structura, organizarea și funcțiile celor două autorități naționale de reglementare;
- alte teme convenite reciproc.

**ARTICOLUL 10**

În domeniul exploatării serviciilor de poștă și de telecomunicații, părțile vor sprijini și vor recomanda colaborarea directă între operatori prin furnizarea de servicii și decontări reciproce.

**ARTICOLUL 11**

În domeniul cercetării și proiectării mijloacelor de poștă și de telecomunicații și al pregătirii specialiștilor în domeniu, părțile vor sprijini și recomanda colaborarea și cooperarea directă între instituțiile specializate de profil.

**ARTICOLUL 12**

12.1. — Autoritățile competente desemnate pentru aplicarea prezentului acord sunt:

- în România — Ministerul Comunicațiilor;
- în Republica Moldova — Ministerul Comunicațiilor și Informaticii.

12.2. — Părțile își vor notifica orice schimbare a autorităților competente respective.

**ARTICOLUL 13**

13.1. — Prezentul acord nu afectează drepturile și obligațiile părților rezultate din alte acorduri internaționale încheiate cu țerte țări.

13.2. — Toate informațiile dobândite în urma acestui acord vor fi considerate strict confidențiale și nu vor fi divulgate unei țerte părți fără consimțământul scris prealabil al părții de la care provin acele date.

**ARTICOLUL 14**

Părțile vor soluționa toate diferendele ivite din interpretarea și aplicarea prezentului acord prin tratative și consultări directe.

**ARTICOLUL 15**

15.1. — Modificările sau completările la prezentul acord pot fi făcute la propunerea scrisă a oricăreia dintre părți, după ce au fost de comun acord acceptate.



15.2. — Modificările și completările menționate în paragraful anterior vor intra în vigoare în concordanță cu paragraful 1 al art. 16 din prezentul acord.

#### ARTICOLUL 16

16.1. — Prezentul acord va intra în vigoare la data primirii celei de-a doua dintre notificările prin care părțile își vor notifica reciproc îndeplinirea formalităților cerute de legislațiile lor naționale.

Pentru Guvernul României,  
**Adrian Turicu,**  
ministrul comunicațiilor

16.2. — Prezentul acord se încheie pe termen de 5 ani de la data intrării sale în vigoare și va fi reînnoit prin tacită reconducțiune, pentru noi perioade de câte un an, dacă nici una dintre părți nu-l denunță în scris cu cel puțin 6 luni înainte de expirarea fiecărei perioade.

Încheiat la Chișinău la 27 decembrie 1995, în două exemplare originale, în limba română, ambele exemplare fiind egal autentice și având aceeași valoare.

Pentru Guvernul Republicii Moldova,  
**Ion Casian,**  
ministrul comunicațiilor și informaticii

### GUVERNUL ROMÂNIEI

#### HOTĂRÂRE

#### privind suplimentarea bugetului Secretariatului General al Guvernului pe anul 1996

În vederea aplicării dispozițiilor art. 3 alin. (2) din Hotărârea Guvernului nr. 706/1994 privind trecerea palatelor administrative din municipiile reședință de județ în administrarea prefecturilor, în temeiul art. 17 din Legea nr. 10/1991 privind finanțele publice,

**Guvernul României hotărăște :**

Art. 1. — (1) Se suplimentează bugetul Secretariatului General al Guvernului pe anul 1996 cu suma de 300 milioane lei din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, în vederea acoperirii cheltuielilor materiale aferente refacerii capacității funcționale a Palatului administrativ din municipiul Drobeta-Turnu Severin (sediul Prefecturii Județului Mehedinți).

(2) Cheltuielile materiale aferente refacerii capacității funcționale a palatului administrativ, prevăzute la alineatul

precedent, se suportă integral de către Prefectura Județului Mehedinți, fără a fi decontate cu instituțiile publice care își au sediul în imobilul respectiv.

Art. 2. — Ministerul Finanțelor este autorizat să introducă modificările ce decurg din aplicarea prevederilor art. 1 în bugetul Secretariatului General al Guvernului și în bugetul de stat pe anul 1996.

PRIM-MINISTRU  
**NICOLAE VĂCĂROIU**

Contrasemnează:  
Ministru de stat, ministrul finanțelor,  
**Florin Georgescu**  
Secretar de stat,  
șeful Departamentului pentru  
Administrație Publică Locală,  
**Octav Cozmâncă**

București, 21 iunie 1996.  
Nr. 485.

### GUVERNUL ROMÂNIEI

#### HOTĂRÂRE

#### pentru aprobarea Acordului de cooperare în domeniul sănătății și al științelor medicale dintre Ministerul Sănătății din România și Ministerul Sănătății Publice din Republica Tunisiană, semnat la Tunis la 16 octombrie 1995

**Guvernul României hotărăște :**

Art. 1. — Se aprobă Acordul de cooperare în domeniul sănătății și al științelor medicale dintre Ministerul Sănătății din România și Ministerul Sănătății Publice din Republica Tunisiană, semnat la Tunis la 16 octombrie 1995.

Art. 2. — Cheltuielile necesare pentru realizarea acțiunilor prevăzute în acordul menționat la art. 1 se suportă din bugetul aprobat anual Ministerului Sănătății, cu respectarea prevederilor legale în vigoare.

PRIM-MINISTRU

**NICOLAE VĂCĂROIU**

Contrasemnează:

Ministrul sănătății,

**Iulian Mincu**

Ministru de stat,

ministrul afacerilor externe,

**Teodor Viorel Meleşcanu**

Ministru de stat,

ministrul finanțelor,

**Florin Georgescu**

București, 21 iunie 1996.

Nr. 486.

## GUVERNUL ROMÂNIEI

### H O T Ă R Ă R E

#### **privind stabilirea numărului de autovehicule și a consumului de carburanți pentru activitățile specifice Muzeului Civilizației Dacice și Romane Deva, județul Hunedoara**

În temeiul art. 3 din Ordonanța Guvernului nr. 63/1994, aprobată și modificată prin Legea nr. 13/1995,

**Guvernul României h o t ă r ă ș t e :**

Art. 1. — Se aprobă deținerea, de către Muzeul Civilizației Dacice și Romane Deva, județul Hunedoara, a unui autoturism de teren ARO și a unui microbuz ROCAR, necesare desfășurării activităților specifice de cercetare, restaurare și conservare a monumentelor istorice și de artă, precum și a celor din siturile arheologice aflate în județul Hunedoara.

Art. 2. — Consumul lunar de carburanți va fi de 150 litri/autovehicul.

PRIM-MINISTRU

**NICOLAE VĂCĂROIU**

Contrasemnează:

Secretar de stat,

șeful Departamentului pentru

Administrație Publică Locală,

**Octav Cozmâncă**

Ministru de stat, ministrul finanțelor,

**Florin Georgescu**

Ministrul culturii,

**Viorel Mărginean**

București, 21 iunie 1996.

Nr. 488.

## GUVERNUL ROMÂNIEI

## HOTĂRÂRE

**privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici  
actualizați la unele obiective hidroenergetice în curs de execuție**

**Guvernul României hotărăște :**

Art. 1. — Se aprobă indicatorii tehnico-economici actualizați la următoarele obiective de investiții aflate în curs de execuție:

- „Amenajarea hidroenergetică a Râului Bistrița, sector Borca — Poiana Teiului“;
- „Amenajarea hidroenergetică Runcu — Firiza“;
- „Amenajarea hidroenergetică Răstolița, pe Râul Mureș“;

— „Uzina hidroelectrică Râul Mare — Retezat“, cuprinși în anexele nr. 1—4\*) la prezenta hotărâre.

Art. 2. — Finanțarea obiectivelor de investiții prevăzute la art. 1 se face din surse proprii, din credite bancare, din alte fonduri legal constituite cu această destinație și, în completare, din Fondul special pentru dezvoltarea sistemului energetic, conform listelor de investiții aprobate potrivit legii.

PRIM-MINISTRU

**NICOLAE VĂCĂROIU**

Contrasemnează:

Ministrul industriilor,  
**Alexandru Stănescu**

Ministru de stat, ministrul finanțelor,  
**Florin Georgescu**

București, 21 iunie 1996.  
Nr. 489.

\*) Anexele nr. 1—4 se comunică numai beneficiarului de investiție și ordonatorului principal de credite.

## GUVERNUL ROMÂNIEI

## HOTĂRÂRE

**privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții  
„Lucrări pentru continuarea exploatării zăcămintelor de lignit și cărbune brun  
în perimetrul Exploatării Miniere Sălaj, în vederea asigurării unei capacități de 850.000 t/an, județul Sălaj“**

**Guvernul României hotărăște :**

Art. 1. — Se aprobă indicatorii tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Lucrări pentru continuarea exploatării zăcămintelor de lignit și cărbune brun în perimetrul Exploatării Miniere Sălaj, în vederea asigurării unei capacități de 850.000 t/an, județul Sălaj“, prevăzuți în anexa\*) la prezenta hotărâre.

Art. 2. — Finanțarea obiectivului de investiții prevăzut la art. 1 se face din surse proprii, din credite bancare, din alte fonduri legal constituite cu această destinație și, în completare, de la bugetul de stat, conform listelor de investiții aprobate potrivit legii.

PRIM-MINISTRU

**NICOLAE VĂCĂROIU**

Contrasemnează:

Ministrul industriilor,  
**Alexandru Stănescu**

Ministru de stat, ministrul finanțelor,  
**Florin Georgescu**

București, 21 iunie 1996.  
Nr. 490.

\*) Anexa se comunică numai beneficiarului de investiție.

## GUVERNUL ROMÂNIEI

## HOTĂRÂRE

**privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții  
„Lucrări pentru continuarea exploatării zăcământului de huiă din câmpul minier Aninoasa,  
în vederea asigurării capacității de producție de 360.000 t/an, județul Hunedoara“**

**Guvernul României hotărăște :**

Art. 1. — Se aprobă indicatorii tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Lucrări pentru continuarea exploatării zăcământului de huiă din câmpul minier Aninoasa, în vederea asigurării capacității de producție de 360.000 t/an, județul Hunedoara“, prevăzuți în anexa\*) la prezenta hotărâre.

Art. 2. — Finanțarea obiectivului de investiții prevăzut la art. 1 se face din surse proprii, din credite bancare, din alte fonduri legal constituite cu această destinație și, în completare, de la bugetul de stat, conform listelor de investiții aprobate potrivit legii.

PRIM-MINISTRU  
**NICOLAE VĂCĂROIU**

Contrasemnează:  
Ministrul industriilor,  
**Alexandru Stănescu**  
Ministru de stat, ministrul finanțelor,  
**Florin Georgescu**

București, 21 iunie 1996.  
Nr. 491.

## GUVERNUL ROMÂNIEI

## HOTĂRÂRE

**privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții  
„Lucrări pentru continuarea exploatării zăcământului de huiă în câmpul minier Livezeni,  
în vederea atingerii capacității de producție de 680.000 t/an, județul Hunedoara“**

**Guvernul României hotărăște :**

Art. 1. — Se aprobă indicatorii tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Lucrări pentru continuarea exploatării zăcământului de huiă în câmpul minier Livezeni, în vederea atingerii capacității de producție de 680.000 t/an, județul Hunedoara“, cuprinși în anexa\*) la prezenta hotărâre.

Art. 2. — Finanțarea obiectivului de investiții prevăzut la art. 1 se face din surse proprii, din credite bancare, din alte fonduri legal constituite cu această destinație și, în completare, de la bugetul de stat, conform listelor de investiții aprobate potrivit legii.

PRIM-MINISTRU  
**NICOLAE VĂCĂROIU**

Contrasemnează:  
Ministrul industriilor,  
**Alexandru Stănescu**  
Ministru de stat, ministrul finanțelor,  
**Florin Georgescu**

București, 21 iunie 1996.  
Nr. 492.

\*) Anexa se comunică numai beneficiarului de investiție.

## GUVERNUL ROMÂNIEI

## HOTĂRÂRE

**privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Menținerea capacității de producție la 375.000 t/an la Exploatarea Minieră Baia Sprie, pe perioada 1997 — 2002, în condițiile atragerii în circuitul economic a perimetrului estic, și asigurarea protecției zăcământului și mediului, județul Maramureș“**

**Guvernul României h o t ă r ă ș t e :**

Art. 1. — Se aprobă indicatorii tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Menținerea capacității de producție la 375.000 t/an la Exploatarea Minieră Baia Sprie, pe perioada 1997 — 2002, în condițiile atragerii în circuitul economic a perimetrului estic, și asigurarea protecției zăcământului și mediului, județul

Maramureș“, prevăzuți în anexa\*) la prezenta hotărâre.

Art. 2. — Finanțarea obiectivului de investiții prevăzut la art. 1 se face din surse proprii, din credite bancare, din alte fonduri legal constituite cu această destinație și, în completare, de la bugetul de stat, conform listelor de investiții aprobate potrivit legii.

PRIM-MINISTRU

**NICOLAE VĂCĂROIU**

Contrasemnează:

Ministrul industriilor,  
**Alexandru Stănescu**

Ministru de stat, ministrul finanțelor,  
**Florin Georgescu**

București, 21 iunie 1996.  
Nr. 493.

\*) Anexa se comunică numai beneficiarului de investiție.

## GUVERNUL ROMÂNIEI

## HOTĂRÂRE

**privind aprobarea prealabilă, în vederea recunoașterii, a Filialei din România a Fundației „Hanns Seidel“**

În temeiul art. 43 alin. 2 din Legea nr. 105/1992,

**Guvernul României h o t ă r ă ș t e :**

Art. 1. — Se aprobă, în vederea recunoașterii prin hotărâre judecătorească, funcționarea pe teritoriul României a Filialei Fundației „Hanns Seidel“, cu sediul principal în Germania, 8000 München 19, Lazarettstrasse 33, persoană juridică de drept privat, fără scop lucrativ, nonguvernamentală și apolitică. Filiala din România a Fundației „Hanns Seidel“ are sediul în București, str. Vasile Alecsandri nr. 9.

Art. 2. — Filiala din România a Fundației „Hanns Seidel“ va funcționa pe baza statutului propriu, în conformitate cu legislația română.

În realizarea obiectului său de activitate, Filiala din România a Fundației „Hanns Seidel“ va desfășura în România acțiuni de promovare a valorilor în domeniile culturii, învățământului și științei.

Art. 3. — Pentru realizarea obiectului său de activitate, Filiala din România a Fundației „Hanns Seidel“ va respecta reglementările legale în vigoare și va beneficia de drepturile prevăzute de legislația română.

PRIM-MINISTRU

**NICOLAE VĂCĂROIU**

Contrasemnează:

Ministru de stat,  
ministrul afacerilor externe,  
**Teodor Viorel Meleșcanu**  
Ministrul justiției,  
**Gavril Iosif Chiuzbaian**

București, 21 iunie 1996.  
Nr. 498.

## GUVERNUL ROMÂNIEI

## HOTĂRÂRE

**privind organizarea anuală a cursurilor de vară  
de limba, literatura, istoria și civilizația românească**

**Guvernul României** hotărăște :

Art. 1. — Ministerul Învățământului poate organiza anual, împreună cu universitățile din București, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Iași și Timișoara, cursuri de vară de limba, literatura, istoria și civilizația românească.

La aceste cursuri pot participa:

a) cetățeni străini, bursieri ai statului român în baza înțelegerilor interguvernamentale de colaborare bilaterală, a înțelegerilor bilaterale interministeriale, precum și în baza unor oferte reciproce;

b) cetățeni străini, bursieri ai universităților organizatoare sau ai altor instituții și organizații românești sau invitați ai acestora;

c) cetățeni străini, bursieri ai Ministerului Învățământului;

d) alți cetățeni străini, cu achitarea taxelor de participare stabilite anual de universitățile organizatoare.

La aceste cursuri pot participa și cetățeni români, cu achitarea taxelor de participare.

Art. 2. — (1) Ministerul Învățământului poate acorda, anual, pentru cetățenii prevăzuți la art. 1 lit. c), un număr maxim de 30 de burse, pentru invitarea și participarea, la cursurile de vară, a unor personalități de prestigiu din mediile academice, culturale, politice, interesate de valorile românești sau care sprijină, în străinătate, activitățile misiunilor

diplomatice române, ale centrelor culturale românești, precum și ale lectoratelor de limbă, literatură și civilizație românească, cu suportarea cheltuielilor prilejuite de derularea programelor, precum și a cheltuielilor privind cazarea, masa și transportul intern.

(2) Universitățile organizatoare pot invita, anual, personalități străine din domeniul romanisticii, cu suportarea cheltuielilor prevăzute la alineatul precedent, din veniturile proprii realizate în condițiile legii, inclusiv din taxele de participare.

(3) Alte instituții, fundații, organizații românești sau străine interesate își pot înscrie invitații lor la aceste cursuri, cu achitarea taxei de participare.

Art. 3. — (1) Ministerul Învățământului va asigura, anual, din bugetul său aprobat pe baza devizelor de cheltuieli elaborate de universitățile organizatoare, sumele necesare reprezentând cota-parte pentru bursierii menționați la art. 1 lit. a) și c).

(2) Nivelul cheltuielilor privind cazarea, masa și alte cheltuieli nu poate depăși pe cel stabilit prin normele de organizare în țară a acțiunilor de protocol, prevăzut în cazul invitării unor delegații și persoane de către directorii generali din ministere.

PRIM-MINISTRU

**NICOLAE VĂCĂROIU**

Contrasemnează:

Ministrul învățământului,

**Liviu Maior**

Ministru de stat, ministrul finanțelor,

**Florin Georgescu**

București, 26 iunie 1996.

Nr. 522.

## GUVERNUL ROMÂNIEI

## HOTĂRÂRE

**privind menținerea valorii cotei de participare  
a României la capitalul social al Băncii Internaționale  
pentru Reconstrucție și Dezvoltare,  
vărsată în moneda națională și existentă în contul  
Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare  
la Banca Națională a României la data de 30 iunie 1995**

În temeiul art. 2 din Decretul nr. 494/1972 privind aderarea României la Acordul privind Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare și al secțiunii 9 art. 2 din Statutul Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare,

**Guvernul României** hotărăște :

Art. 1. — Se aprobă menținerea valorii cotei de participare a României la capitalul Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare, vărsată în moneda națională și existentă în contul Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare la Banca Națională a României la data de 30 iunie 1995, care se reîntregește cu suma de 8.119.487.174 lei.

Art. 2. — Operațiunea prevăzută la art. 1 se efectuează ca urmare a modificării cursului de schimb al monedei naționale față de dolarul S.U.A. și se va realiza prin emiterea unui bilet la ordin semnat de ministrul finanțelor.

Art. 3. — Ministerul Finanțelor va aduce la îndeplinire prevederile prezentei hotărâri.

PRIM-MINISTRU  
**NICOLAE VĂCĂROIU**

Contrasemnează:  
Ministru de stat,  
ministrul finanțelor,  
**Florin Georgescu**  
Guvernatorul  
Băncii Naționale a României,  
**Mugur Isărescu**

București, 27 iunie 1996.  
Nr. 524.

## GVERNUL ROMÂNIEI

### HOTĂRÂRE

**cu privire la acordarea unui sprijin financiar  
din partea statului pentru reconstruirea Mănăstirii „Schitul de Sub Piatră”,  
comuna Sălciua, județul Alba, din cadrul Episcopiei Ortodoxe Alba Iulia**

**Guvernul României hotărăște:**

Art. 1. — Se aprobă alocarea sumei de 50 milioane lei, ca sprijin din partea statului pentru întregirea fondurilor proprii necesare reconstruirii Mănăstirii „Schitul de Sub Piatră” din comuna Sălciua, județul Alba, din cadrul Episcopiei Ortodoxe Alba Iulia.

Art. 2. — Suma prevăzută la art. 1 se alocă, prin Secretariatul de Stat pentru Culte, din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.

Art. 3. — Ministerul Finanțelor va introduce modificările necesare în bugetul Secretariatului de Stat pentru Culte și în bugetul de stat pe anul 1996.

Art. 4. — Secretariatul de Stat pentru Culte și alte organe abilitate de lege vor controla respectarea destinației fondurilor alocate potrivit prevederilor art. 1 din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU  
**NICOLAE VĂCĂROIU**

Contrasemnează:  
Ministru de stat,  
ministrul finanțelor,  
**Florin Georgescu**  
Secretariatul de Stat pentru Culte,  
**Ilie Fonta,**  
secretar de stat  
Secretar de stat,  
șeful Departamentului  
pentru Administrație Publică Locală,  
**Octav Cozmâncă**

București, 27 iunie 1996.  
Nr. 526.

# ÎN ATENȚIA CELOR INTERESAȚI: ABONAȚI ȘI ALȚI CITITORI!

Prin Hotărârea Guvernului nr. 358/1991, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 137 din 1 iulie 1991, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 95 din 13 aprilie 1994, a fost înființată Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, sub autoritatea Camerei Deputaților, care are obligația publicării în Monitorul Oficial al României a actelor normative, nepublicarea lor atrăgând inexistența acestora.

Pentru a cunoaște legislația ce a fost adoptată după Revoluția din Decembrie 1989, pentru a fi informați cu privire la dezbaterile parlamentare, pentru a putea contacta partenerul de afaceri pe care îl doriți, pentru efectuarea formalităților de publicitate prevăzute de lege, Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, cu sediul în București, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, prin Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București, str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, invită societățile comerciale, întreprinzătorii particulari din țară și din străinătate, precum și pe toți cei interesați, să se adreseze în acest scop, zilnic, între orele 8,00–15,00, iar vinerea, între orele 8,00–13,00, la telefon 211.57.30 sau direct la sediul acestuia.

Aducem, pe această cale, la cunoștință că, începând cu data de 1 ianuarie 1996, prețurile practicate de regie pentru publicațiile sale, la care puteți face abonamente la oficiile poștale sau la filialele societăților comerciale: RODIPET — S.A. (telefon 400.15.10), AMCO PRES — S.R.L. (telefon 643.93.90) și GEMINA PRES — S.R.L. (telefon 628.33.73), sunt următoarele:

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoarea abonamentului anual — lei —	Valoarea abonamentului trimestrial — lei —			
			Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV
1.	Monitorul Oficial al României, Partea I, în limba română	121.000	30.250	33.275	36.600	40.260
2.	Monitorul Oficial al României, în limba română, numere bis, de dimensiunea unei cărți (de peste 48 pagini/exemplar), care nu se includ în abonamentul de la nr. crt. 1	75.000	—	—	—	—
3.	Monitorul Oficial al României, Partea I, în limba maghiară	221.000	55.250	55.250	55.250	55.250
4.	Monitorul Oficial al României, Partea a II-a	415.000	103.750	103.750	103.750	103.750
5.	Monitorul Oficial al României, Partea a III-a	76.800	19.200	19.200	19.200	19.200
6.	Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a	400.000	100.000	100.000	100.000	100.000
7.	Colecția Legislația României	48.000	12.000	13.200	14.520	15.970
8.	Colecția de hotărâri ale Guvernului	108.000	27.000	29.700	32.670	35.900
9.	Repertoriul actelor publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I	21.000	—	—	—	—
10.	Decizii ale Curții Constituționale	8.000	—	—	—	—
11.	Legislația României, ediții trilingve	27.000	—	—	—	—

## ***Foarte important!***

Abonamentul anual vă conferă informații complete și prompte cu privire la legislație și o economie importantă în bugetul dumneavoastră.

Pentru informații suplimentare, vă rugăm să vă adresați la telefon 614.24.29 sau fax 312.47.03.

**EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR**

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2–4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București, cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București, Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, telefon 668.55.58 și 614.17.39.